

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo-celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 139. — STEV. 139.

NEW YORK, FRIDAY, JUNE 13, 1924. — PETEK, 13. JUNIJA, 1924.

VOLUME XXXII. — LETNIK XXXII.

COOLIDGE KANDIDAT REPUBLIKANCEV

Narodna republikanska konvencija v Clevelandu je imenovala Calvina Coolidge-a predsedniškim kandidatom republikanske stranke. — Za podpredsednika bo kandidiral general Dawes, ki je finančni izvedenec. — Proti kampanjski platformi so glasovali delegati iz Wisconsin. — Bivši čikaški župan izstopil iz republikanske stranke.

Cleveland, Ohio, 12. junija. — Danes zvečer je bil na republikanski narodni konvenciji imenovan podpredsedniškim kandidatom general Dawes, ki je znan finančni izvedenec.

Popoldne je bil imenovan predsednik Coolidge predsedniškim kandidatom.

Proti njegovi nominaciji je glasovalo 26 delegatov iz Wisconsin in 6 delegatov iz Delaware.

Wisconsinci so bili tudi odločno proti kampanjski platformi, ki je bila pa kljub njegovemu protestu sprejeta.

Bivši čikaški župan W. H. Thompson je izstopil iz republikanske stranke. Neka prejšnja brzojavka se je glasila: —

Washington, D. C., 12. junija. — Predsednik Coolidge vztraja še vedno pri svoji prvotni politiki, da se ne bo vmešaval v izbiro kandidata za mesto podpredsednika.

Neko poročilo iz Clevelanda, katero je ugotavljalo, da bodo voditelji stranke najbrž naprosili predsednika, naj da izraza svojemu mnenju glede podpredsedniške nominacije, je imelo za posledico ugotovilo iz Bele hiše, da ni dobil predsednik nobene take prošnje in da je njegovo prvotno stališče glede tega vprašanja neizpremenjeno.

"Kar se tiče poziva na predsednika, naj namigne, koga bi imel rajše," je rekel neki prijatelj predsednika.

Če pa bi izpremenil svoje stališče ter dal izraza svojemu osebnemu mnenju glede tega, bi moral prevzeti tudi vso odgovornost za izločenje drugih kandidatov od strani konvencije. Predsednik je prepričan, da je konvencija v polni meri usposobljena nominirati kandidata za mesto podpredsednika.

Tajnik Hoover je po konferenci s predsednikom odločno ponovil svoje prejšnje izjave, da ni kandidat za podpredsedniško mesto. Rekel je, da ni dal nikomur pooblastila, naj predlaga njegovo ime in da nima nobenega namena postati kandidat. Na vprašanje, če je čul o gibanjih v Clevelandu v njegov prid, je odvrnil, da mu je to znano ter nadlajeval s povdarkom.

"Hočem izjaviti prav tukaj, da se ni moje stališče izpremenilo niti za en las."

Na vprašanje, če bi sprejel v slučaju, da bi bil nominiran, je odvrnil: — "Stavljate mi isto vprašanje kot ste ga stavili senatorju Borahu. Odgovoril bom kot je storil senator Borah. Ni mi bila ponudena. Pomišljal bi se odkloniti nekaj, kar mi ni bilo ponudeno."

MORILCA MLADEGA FRANKS-A STA MIRNA

Izjavila sta, da nista kriva. — Proces proti obema se bo pričel dne 4. avgusta. — Obrambi se je posrečilo dobiti odlog za pričetek procesa.

Chicago, Ill., 12. junija. — Nathan Leopold mlajši in njegov prijatelj, Richard Loeb sta izjavila, da nista kriva obdolžbe, da sta odvedla in umorila štirinajst let starih Roberta Franksa, ko sta bila včeraj predstavljena sodniku Caverly-ju v kriminalnem sodišču. Sodnik Caverly je nato določil dan 4. avgusta tekočega leta kot datum, ko se bo pričela obravnava proti obema morilecema in dan 2. julija kot datum, ko se bo sprejelo predlogo za potlačitev kazenskega postopanja ali katerekoli druge predloge.

Oba mladiča sta bila mirna in povsem ležerna, ko so ju povedli skozi gosto množico radovednih gledalcev, ki so se prerivali po hodnikih in po sodni dvorani. Ko se jima je prečitalo obtožbe ter ju je uradnik Seherer vprašal, če hočeta kaj izjaviti, sta oba odgovorila z močnim glasom: — Not guilty, sir.

Oba mladiča sta stopila odločno k odru sodnika v spremstvu svojih zagovornikov. Tem nasproti je stal državni pravdnik Crowe s svojimi pomočniki.

Sodišče je ugodilo predlogu državnega pravdnika, naj se zasliši oba ločeno.

Scherer je stavil vprašanje najprvo Leopoldu. Skrbno je poslušal, ko je uradnik čital obe obtožbi radi odvedenja v namenu, da se izsilil odkupnino ter radi umora ter odgovoril na vsako stavljeno vprašanje brez obotavljanja.

Isto postopanje je bilo izvedeno tudi z Loebom.

Nato je stavil državni pravdnik predlog, naj se prične proces proti obema dne 15. julija, prvi po postavi mogoči datum. Temu pa je ugovarjal zagovornik izjavo, da nima obramba dosti časa za priprave, nakar je sodnik določil dan 4. avgusta za pričetek obravnave.

Takoj nato je bilo sodišče razpuščeno. Pazniki so pričeli potiskati ljudi na stran ter odšli s svojima varovancema iz šestega nadstropja navzdol v tretje, odkoder so odšli preko "mostu vzdihov" v okrajno jetnišnico.

Vsi navzoči so skušali videti obtožena.

Konečno je pričela ljudska množica odhajati ven na cesto, osvetljeno od solnčnih žarkov. Ostal je le še Jakob Franks, očumorenjenega dečka. Njegov obraz je bil miren in izgledal je, kot da ga cela stvar ne zanima dosti.

— Mislim, da je sodnik Caverly zelo, zelo pravičen, — je rekel. — Lahko si mislim, da sta morileca želela priti pred njega. Če bi prosila za kakega drugega sodnika, bi bila zadeva najbrž izročena kemurju okrajnemu sodišču in farmerji so odločni pristaši postav.

V splošnem sem uverjen, da bo sta morileca v Chicagu deležna dosti milejšega postopanja.

VPLIV AMERIŠKIH ČRNCEV JAKO RASTE

Ameriški črnici rapidno napredujejo na vseh poljih. — Priseljavanje iz južnih držav proti severu. — Politični vpliv v južnih državah.

Washington, D. C., 12. junija. Predsednik Coolidge je dal izraza svojemu zaupanju v bodočnost ameriškega črnca ter navedel tudi dejstva, na katerih temelji to zaupanje. Napredek črncev izza emancipacije v literaturi in višji vzgoji, v pridobivanju lastnine, v razvoju vodstva lastne krvi je ob istem času znak razvojne močnosti črncev ter čast njih belih sodržavljanov. Trpljenja črncev, katera omenja predsednik, nadkriljujejo uspehi črncev na vseh poljih, a vsi ti uspehi bi bili nemogoči brez simpatije in sodelovanja njih sosedov, bele kože.

Problemi črncev nikakor še niso rešeni. Dosti povoda imamo za domnevo, da se je pričelo korenito iztrebljati zlo linčanja. Ni pa mogoče zreti tako optimistično na politično diskriminacijo proti črnem v južnih državah. To razlikovanje bo trajalo še dolgo vrsto let.

Predsednik Coolidge pa se ni dotaknil najnovejšega razvoja v življenju črnega prebivalstva Združenih držav, namreč seljenja črncev iz poljedelskega juga v severna industrijska mesta. Posledice tega je občutiti v obeh delih dežele. Delavski departament Zdr. držav je proučil tozadevni položaj ter ugotovil, da se je v letu, ki se je končalo dne 1. septembra preteklega leta, izselilo iz južnih držav 478.000 črncev. Iz države Georgije se je izselilo 120.000 črncev ali nekoliko deset odstotkov celokupnega črnega prebivalstva države. Iz Alabame se je izselilo 20.000 črncev, iz Missisipija 82.000 in tako dalje.

V severnih državah je opaziti posledice tega seljenja na sever v statistikah velikih industrijskih mest.

Glavni vzrok preseljevanja črncev na sever je lahko ugotoviti. Bile so visoke plače v vojnem času, ki so privabile južne črnce v velika in majhna severna industrijska mesta. Delo črncev je stopilo na mesto dela belih v jeklarski in železni industriji, v vleklavnih in drugih industrijah. Vojna je prekinila vsako priseljevanje iz Evrope. Naša nova priseljeniška politika pa je uveljavila za nedoločen čas to stanje. Inženirji izjavljajo, da bo treba izumiti nove stroje, ki bodo stopili na mesto navadnega ročnega dela. Južni črnec pa bo brez dvoma na mestu, ko bo treba izpolniti vrzel, katere je povzročila priseljeniška politika.

Če bi bil Booker Washington danes še živ, bi se ne veselil posebnega tega preseljevanja črncev proti severu. Pomenja namreč, da hoče črnec zamenjati vlogo neodvisnega poljedelca z vlogo industrijskega delavca, odvisnega od plače ter nestalnega delavskega trga. Neposredno finančno izboljšanje je sicer mogoče, vendar pa pomenja to izgubo stalnega ekonomskega statusa ter družabne umerjenosti in napredka.

Tudi bi ne bil vesel novih razmer, ki so se pojavile vspricho preseljevanja črncev v severna industrijska mesta.

Podcenjevati tudi ne smemo političnega vpliva tega preseljevanja na sever. Politični vpliv črncev, ki je nevtraliziran v južnih državah, postaja vedno močnejši severno od Mason in Dixon črte.

ŽENSKI ODBOR, KI BO POZDRAVIL DELEGATE

Ko bodo dospeli v New York demokratiški delegati na narodno konvencijo, jih bo pozdravil posebni ženski odbor, sestojec iz uglednih Newyorčank. Z leve na desno sta (sedeči): žena newyorškega župana Hylana in žena časopisnega kralja Randolpha Hearsta; zadaj stoje: Mrs. Nelson H. Henry, Mrs. Adolf Lindenburg in Mrs. Oliver Harriman.

12 LETNI FANT SE JE OBESIL PRI IGRI

Otroka sta ponovila prizor, ki sta ga videla v kino-gledišču. Napravila sta vislice, in starejši se je obesil.

Philadelphia, Pa., 12. junija. — Dvanajst let stari Harold Allen, sin zakonskih Allen z zapadne 46. ceste, se je zadržal, ko se je igral obešanje.

Harold in njegov šest let stari brat John sta odšla po stopnjicah navzgor v tretje nadstropje, po povratku iz kino-gledišča. Starejši deček je predlagal, naj napravita vislice kot sta jih videla v gledišču.

Harold je poiskal vrv ter ga plice metel. Medtem, ko je gledal šest let stari John v obdobjem na te priprave, je vzel starejši brat majhen stolček, ne več kot en čevelj visok ter ga postavil na prag.

Harold je pritrtil vrv na palico, splezal na stol, pritrtil palico preko oboda vrat ter vtaknil glavo v zanjko. V istem trenutku pa je pozvonil zvonec in John je pohitel po stopnjicah navzdol v domnevi, da mu bo brat sledil. Domneva se, da je izgubil starejši deček ravnotežje, ko se je skušal rešiti zanjke, da lahko stopi s stola ter se pridruži ostalim v pritličju. John ga ni čul pasti ali zakricati. Odšel po stopnjicah navzdol ter pozdravil mater, ki je bila v drugem nadstropju.

Obed ni bil še popolnoma pripravljen, in družina je čakala Harolda. Ker ga pa ni bilo, je poslala mati John navzgor, da ga pokliče.

John je našel svojega brata vsečega na vislicah že napol zadušena. Zrl je nanj presenečen nekaj časa in medtem se je brat zadušil.

PREMOŽENJE HARRYJA THAWA.

Philadelphia, Pa., 12. junija. — Premoženje parkrat zdravega in parkrat ponorelega milijonarja Thawa znaša poldruhi milijon dolarjev. Vsako leto ima 60.000 dolarjev dohodkov. Nekaj tega denarja mu nese očetova dedščina, nekaj pa Thaw Coke Trust Co.

JAPONSKI PROTESTI PROTI AMERIKI

V New Yorku se je vršilo veliko japonsko zborovanje, na katerem je bila sprejeta resolucija, ki odločno obsoja sklep ameriškega kongresa.

Washington, D. C., 12. junija. Neko poročilo ameriškega poslanstva v Tokio je informiralo državni departament, da je bil storjen kabinet barona Kato, obstoječ iz zastopnikov treh strank, Newyorški Japonci, zbrani v Nippon klubu na zapadni 93. cesti, so sprejeli resolucijo, v kateri obsajajo akcijo kongresa, ki je izključil Japonce od nadaljnega priseljevanja v Združene države. Obenem pa je zborovanje tudi obsodilo akcijo, ki so razbili ameriški ples v Tokio.

Odkritostno obžalujemo, — izjavlja resolucija, — metodo, sprejeto, od ameriškega kongresa, ki je razveljavil "dogovor med gentlemani" s tem, da je stavil v priseljeniško predlogo klavzulo, ki določa izključitev Japoncev. To je proti duhu washingtonske konference ter na škodo zgodovinskega prijateljstva, ki je obstajalo med obema narodoma.

Baron Išii, seljanji japonski poslanik v Franciji, ki je obiskal Združene države kot posebni odposlanik japonske vlade, da sklepe dogovor, noseč njegovo ime, je že ob neki prejšnji priliki obiskal Ameriko in sicer v zvezi s težavnim položajem, ki je nastal radi protijaponskih nemirov leta 1907.

Kot podminister za zunanje zadeve in leta 1916 in 1917 kot minister je prišel večkrat v stik z ameriškiimi državniiki. V svojih objavljenih izjavah glede odnošajev med Japonsko in Združenimi državami se je vedno posluževal optimističnega tona.

LAŠKI SOCIJALISTIČNI POSLANEC JE IZGINIL.

Rim, Italija, 13. junija. — Socijalistični poslanec Matteotti je neznankom izgubil. Vsa prizadevanja policijskih oblasti, da bi ga našli so ostala brezuspešna. Njegova žena je rekla, da je imel pri sebi vsepolno dokumentov, ko je odšel z doma.

IZBOR MILLERANDOVEGA NASLEDNIKA

Trinajsti francoski parlament bo izvolil trinajstega predsednika francoske republike. — Izvoljen bo danes v petek, dne 13. junija. — Vse kaže, da bo nasledil Painleve Milleranda. — Cerimonije volitve so izvanredno priproste. — Volitev bo vodil predsednik senata Doumergue.

Pariz, Francija, 12. junija. — Predsednik Millerand, ki je bil poražen v obeh zbornicah parlamenta, je včeraj odstopil, kot je obljubil, da bo storil. Sledil mu bo Paul Painleve, predsednik poslanske zbornice ali pa Gaston Doumergue, predsednik senata.

Radikalna skupina v poslanski zbornici in senatu, ki je izsilila resignacijo predsednika, bo danes izbrala svojega kandidata in narodna skupščina, sestojeca iz obeh zbornic, bo v petek izvolila predsednika.

V petek je trinajstega, in parlament, ki bo izvršil volitev, je trinajsti v zgodovini republike in izvoljen bo trinajsti predsednik. V sled tega so hoteli praznovorni, naj se vrše volitev danes, da se ugoti splošno razširjenemu praznovornju. Zbornica, kateri je bila predložena ta stvar ne neformalen način, pa ni hotela razpravljati o tem ter jemati v poštev praznovornij.

Poleg formalne resignacije je izdal Millerand odprto pismo na deželo, v katerem trdi, da je bila njegova prisiljena akcija neustavna. Sklenil je osvetiti se ter pričakuje, da bo zopet v zbornici v teku par mesecev, s pomočjo posebnih volitev.

V zbornici bo vodil opozicijo proti vladi Edvarda Herriota, ki bo stvorjena v soboto ali nedeljo. Herriot se hoče takoj lotiti dela ter namerava v ponedeljek predložiti poslanski zbornici svoj program.

Pariz, Francija, 12. junija. — M. Painleve, o katerem se domneva sedaj, da je edini priznani kandidat za mesto predsednika, in da bo najbrž njega izvolila koalicija levice, ki se bo sestala danes, bo moral računati z opozicijo številnih senatorjev in tudi nekaterih članov poslanske zbornice, ki so se izjavili za Doumergue-a.

Voditelji levicje koalicije bodo skušali zadušiti kandidaturu Doumergue-a s pozivom na strankarsko disciplino in s tem, da bodo poklicali na posvetovanje le one poslance in senatorje, ki so glasovali za odstranjenje Milleranda.

Na ta način organizirani kavkus bi obsegal 340 poslancev in skupnega števila 580. Če bi se vsi odzvali povabilom, bi ostalo še 240 poslancev ter 71 senatorjev.

Voditelji koalicije so vsled tega prepričani, da bo Painleve nominiran v kavkus in da bo izvoljen pri prvem glasovanju. Glasovanje je tajno, a strankarska disciplina je manj uspešna. Nekateri politični proroki izjavljajo, da dela Doumergue-a njegova priljubljenost nevarnim nasprotnikom, neglede na sklep levicje večine.

Volitev predsednika se bo vršila v petek popoldne, na tančno ob dveh, stari poslanski zbornici, zgrajeni izrecno za parlament nove republike leta 1875, na dvorišču gradu Versailles, kjer so se sestajali poslanci od leta 1875 do 1879.

To bo izvanredno priprosta cerimonija, kateri bo predsedoval predsednik senata, Doumergue. Sejo bo otvoril z objavo, kaj je namen tega sestanka. Glasovanje bo v alfabetičnem redu ter se bo pričelo s črko, določeno z žrebom.

KITAJSKA TRGOVSKA BANKA ZAPRTA.

Šanghaj, Kitajska, 12. junija. — Danes je zaprla Chinese Mer-

chants Bank svoja vrata. To se je zgodilo po naročilu glavne pisarne v Hongkongu. Banka je bila kapitalizirana s \$5,000,000.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$13.00 2000 Din. — \$25.80 5000 Din. — \$64.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Kaziposilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni savod".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 Kr \$ 9.80 300 lir \$14.40
500 lir \$23.50 1000 lir \$46.00

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Kaziposilja na zadnje pošte in izplačuje Jadranska Banka v Trstu, Opatici in Zadru.

Za pošiljate, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljemo po možnosti še poseben dopust.

Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in negotovno; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej, računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.—

Glede izplačil v amer. dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Tel. Cortlandt 4687.
Glavno zastopstvo Jadranske Banka.

GLAS NARODA

SLOVENSKI DNEVNIK

Suppl and Published by
Merano Publishing Company
24 Corporation

FRANK SAKSER, President
LOUIS BENEDEK, Treasurer
Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers
25 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

GLAS NARODA
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

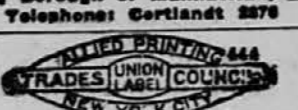
For Sale here and in America
In Advance \$2.00
In Advance \$2.00
In Advance \$2.00

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izven nedelj in praznikov.
Prejati brez podpisa in odobrenosti se ne prištevajo. Donar naj se blagovno po-
štuje na Money Order. Pri upravnih kraja naročnikov, prodajo, ali se
tudi prejšnje izdajo naslani, da hitreje najdemo naslednje.

GLAS NARODA
25 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2576

PRAZNO PREDSEDNIŠKO MESTO

V kratki poslanici predsedniku senata in poslanske zbornice je predsednik francoske republike, Millerand, objavil, da odstopa iz svojega urada.

Prisiljen je bil k temu, ker ni mogel pregovoriti obvladujoče leve in poslanske zbornice, pod poveljstvom Edwarda Herriota, da stori vlado, dokler bo stal on na čelu vlade.

Na temelju ustave z dne 16. julija 1875 se bosta obe zbornici parlamenta "takoj" sestali v skupni seji v Versaillesu, kot narodna skupščina ter z absolutno večino skupnih glasov izjavili, kdo naj bo prihodnji vrhovni izvrševalni uradnik francoske republike.

Časa ne bo za kampanje te ali one vrste. Prijatelji kandidatov ali pravzaprav kandidatov, ki so na razpolago, bodo le enostavno skušali organizirati svoje pristaje. Vrhil se ne bodo nikakih nominacijskih govori. To bo enostavno le stvar glasovanja članov poslanske zbornice in senata.

Poincare, prejšnji predsednik republike in prejšnji ministrski predsednik, je opisal postopanje v prejšnji palači Ludovika XIV.

Predsednik senata je predsednik zborovanja. Razprave ni nobene. Na tribunu postavijo posodo. Uslužbenec kliče imena, in člani poslanske zbornice gredo po vrsti ter vržejo v posodo vsak svoj glas. To vzame precej časa, ker je treba oddati več kot devetsto glasov.

Če ne dobi noben kandidat večine, se vrši drugo glasovanje in tako naprej, dokler ni eden izvoljen.

Konečno, ko je izvolitev završena, proglasi to dejstvo predsednik zborovanja. Navzoči prično ploskati, in sredi krikov "Vive le Republique" se zbornica razide.

Novi predsednik, v spremstvu ministrov ter oddelka kavalarije, se odpelje v Pariz ter se nastani v Elizejski palači, kjer ni nikake formalne inavguracije.

Vsak moški državljani, ki ima volilno pravico, je izvoljiv za mesto predsednika, z izjemo članov gotovih družin, ki so zavzemale v deželi kraljevski ali cesarski prestol. V praktičnem je izbira omejena na člane senata ali poslanske zbornice.

Doba urada je sedem let, od časa izvolitve naprej. Vspricho tega, ker se je pripetilo Millerandu, je vrjetno, da bo poteklo precej časa, predno bo eden njegovih naslednikov ravnal proti tradiciji, da se ne sme moči in vpliva predsedništva izrabiti v nobeno posebno smer tekom kake parlamentarne krize.

Predsednik republike mora predsedovati, izvrševati postave in takodalje, a ne sme skušati "vladati".

Dopisi.

Kortright, N. Y.

Tukaj vam pošiljam naročnino za eno leto, zato ker mi list uga-ja. Brez dvoma ugaja tudi vsem drugim farmerjem, ki ne morejo veliko vedeti, kako je kaj v mestih. V listu vsaj lahko beremo, kaj naši bratje in sestre delajo. Tukaj smo vedno zaposleni. Eni sadijo, eni sejejo. Upamo, da si bomo zopet kaj prideli za zimski čas. Sadije jako lepo evete, da človeka kar veseli, ko se ogleda naokrog. Če ne bo slabega vremena, ga bomo spet kaj imeli za prešat v jeseni.

Zdaj se pa lepo zahvalim uredništvu Glas Naroda, ker mi je list pošiljal nekaj časa zatem, ko mi je naročnina pošla. List priporočam vsaki slovenski družini v Ameriki.

Zelim srečno potovanje v stari kraj družini Frank Sakser.

Pozdram vsem čitateljem Glas Naroda!

Slovenska farmarea M. Š.

Midway, Pa.

Naznanjam vam, da so tukaj zelo slabe delavske razmere. Zasluzi se komaj za sol in za tobak. Naši ljudje so v velikih steklah.

Dosti jih je že odšlo, da si drugod poiščejo zasluzka in kruha. Dosti jih pa še vedno čaka v prepričanju, da bodo nastopili boljši časi. Če se jim bo vresničila ta vroča želja, potem bom že sporočil. Sem ne svetujem nikomur hoditi, že vsaj zaenkrat ne. Prej je bilo nekoliko boljše, zadnje štiri mesece pa delamo le pa po kak dan v tednu. Če se slučajno pripeti, da se dela po dva dni na teden, je že nekaj redkega. Pa tudi po bližnjih naselbinah ni boljše.

Pozdravi! J. Ž.

Roparski umor.

V Kovinu sta bila umorjena 71-letni gostilničar Aleksander in njegova 28letna hčerka Elizabeta Balog. Morilec so odnesli mnogo zlatnine in drugih predmetov.

ALI VESTE,

da se bodo v kratkem vrnil v slovenski rudarji iz Westfalen v domovino ter se naselili v Južni Srbiji? Ali veste, da vam dajo Helmar turške cigarete več vrednosti za vaš denar kot vse druge navadne cigarete, ker vsebujejo 100% čisti turški tobak.

POMNITE

Ena izmed največjih prednosti uporabe Bordenovega Evaporiranega Mleka je, da ga lahko kupiti v količini in ga imate, kadarkoli ga rabite. V zaprtih konvah se ne bo skisalo pa naj bo vreme tako ali tako.

Če hočete vedeti, kako kuhati z Bordenovim Evaporiranim Mlekom, nam pošljite ta oglas s svojim imenom in naslovom. No. 1.

THE BORDEN COMPANY
BORDEN BLDG. NEW YORK

Novice iz Slovenije.

Prijeta postopačka.

Gospodična Alojzija Jančar, 49 let stara iz Dobrunj, je bila ustavljena na Bleiweisovo cesti v Ljubljani, koder je postopala in nosila pod kazduho kónjsko odejo suniljivega izvora. Na policiji se je izgovarjala, da je našla odejo pod nekim kozolecem. Niso ji verjeli in je bila pridržana v zaporu.

Po stari navadi

Pred kratkim smo poročali, kako si je leta 1878. rojeni brezposelni hlapec Franc Gradšček privoščil v več ljubljanskih gostilnah podzemeljskih dobrot, narkar je po francosko izginil. Po komaj prestali kazni se je napotil k "Zlatorogu" in v štirih presledkih, a ob neprekinjeni navzočnosti popil en liter "ta rmenga", pekadil pet "Vardar" cigarete in pojedel nekoliko kosov kruha. Ko pa je bilo treba plačati račun od 106 kron, se je izkazal insolventnega. Konkurno poravnavo bo vodila policija, katera je v to srblo spravila na gorke gospodarstvo uničenega Franceljca.

Vlomi in tatvine.

Neznani vlomilci so poskali svoje srečo v skladišču spedijske tvrdke Ranzinger poleg glavnega kolodvora v Ljubljani. Ubili so okne zadaj v skladišču, izrezali močno omrežje in pobrali iz kupa poleg okna s kaveljci na drogu 14 zavrtih ženskih manufakturnega obloga, lasi raznih trgovcev, v vrednosti 27.000 Din. Za predrzljivi vlomilci ni nikakega sledu.

Prazne vreče je ukradel posestniku Jakobu Derglinu iz Staniša neki človek, katerega je Derglin poprosil, naj pazi na konje toliko časa, da pojde on k brivcu. Prišedši iz brivnice, je Derglin dal neznanu primerno napitnino, narkar je slednji naglo odšel. Tu pa je Derglin zapazil, da mu manjka na vozu 7 praznih vreč, vrednih 70 Din, in je stvar javil stražniku. Malo za tem je bil ustavljen na Kongresnem trgu neki Ivan Marinko, rojen 1. 1877. delavec brez šuške, ki je identičen s "postetnim" neznanecem, ki je ukradel Derglinu vreče.

Ura z verzičo je bila ukradena tobačni delavki Mariji Dobret, ki stanuje v Šiški. Tat se je pripeljal do nezaprte omare v stanovanju in jo oškodoval za 250 Din.

Velika toča pri Mariboru.

Sv. Križ nad Mariborem in okolice je zadela huda vremenska katastrofa, ki je pokončila skoro vse nasade, vinograde in skoro oskubila drveje. Nastala je nenadna nevinta in vsil se je dež kakor iz skafa, vmes pa toča, ki je bila deloma velika kakor kurja jajca v premeru 4 do 5 centimetrov, sleda je zelo velika in so Svetokrižani ob ves letošnji pridelki.

† Vinko Majdič.

V četrtek 29. maja popoldne je preminil v Kranju širem domovine in tudi izven naj znani veleindustrialec Vinko Majdič, nedvomno ena najmarkantnejših osebnosti v slovenskih gospodarstvenih krogih. Neprecenljive so zasluge, ki si jih je pridobil za raz-

voj narodnega gospodarstva v Sloveniji. Zlasti slovenska industrija je izgubila z njim svojega prvega reprezentanta, Kranj pa omega svojih nadodolnejših mesecev. Neumorna je bila njegova delavnost, dila ga je izredna podjetnost in obenem velika preudarnost. Vinko Majdič se je rodil 2. aprila 1858 v Jaršan in je 1. 1890. praznel po svojem očetu Petra veliki mlin v Kranju. V nekaj letih je spravil svoje podjetje na tako višino, da je bilo eno največjih v državi. Ko se je po prevaritu dne 29. februarja 1919 ustanovila Zveza industrijev za Slovenijo, je bil izvoljen za njenega prvega predsednika in ji je načeloval do svoje smrti.

Grozna nesreča na šolskem izletu.

Kak z poročaje iz Sevnice, je tamkajšnje učiteljstvo pripravilo nazuski izlet za šolske otroke na Graško goro pri Blanci, kjer se nahaja znana romarska cerkev. Brez vednosti svojih učiteljev je nekoliko dečkov splezalo v zvonik, dva pa sta se vsleda poleg zvonika in gledala pachte svojih tovaršev. Nenadoma se je z line odkrušil kameniti okvir, ki je padel na spodaj sedeča dečka s tako silo, da je enemu zdrobilo lobanjo in je obležal na mestu mrtve, drugi pa je bil na glavi nevarno poškodovan. Mrtvega dečka, izletnega sina posestnika A. Krevlja, se prepeljali v urtvašnico, ranjenega Dršvenška pa k zdravniku.

Neznan umorjenec.

V rečki Reka pri občini Trnovo so našli ljudje mrtko truplo, čigar glava je bila že popolnoma objedena od rib. Truplo je bilo potem pekapano na trgovskem pokopališču. Sedna komisija je dognala, da je bil umorjenec ustreljen v glavo. Utopljenec je bil železnik, ki so jih našli pri mrtvecu, so se sedaj tamošnje oblasti obrnile na ljubljansko policijo v svrlo ugotovitve identitete, ker je bil mrtvec bržkone Slovenec iz Ljubljane, najbrže kak lesni trgovec. Imel je med drugim tudi naslov hotela "Slon", potem neke Tonče Zagradnik, Karla Pivka in Josipa Perka iz Trsta.

Nepredvidna voznja.

Hlapec Martin Kastelic je privozil v naglem diru v enovprežnim voznu iz Vegove ulice na Kongresni trg v Ljubljani. Pred poslopijem Filharmonične družbe se je hotel ogniti v hitrem okretu nasproti prihajajočemu vozu mesarja Rudolfa Pušnika. Posledica je bila, da se je Kastelicov voz prevrnil in da so se močno oškodovale na vozu sedeče tri služkinje v Lichtentarnovem zavodu. Prepeljane so bile v svoj zavod.

Pod voz je prišla.

Na živinskem sejmišču v Ljubljani je spravil konj Jere Habjanove iz Depale vasi po nesreči pod voz Franciško Kajzarjevo iz Vižmarjev. Poškodovala se je močno na levi roki in dobila vsled nesreče tudi notranje poškodbe. Morala je pustiti na trg pripeljan živino in se odpeljati vsled poškodbe domov v oskrbo.

Peter Zgaga

Včeraj se mi je pripetilo nekaj, kar še ne tako zlepa v mojem življenju.

Včeraj sem moral pobrati sila in kopita ter bežati.

Prišlo je povelje, in iti je bilo treba.

Kot pravijo, me hočejo tudi danes nagnati. Za božjo voljo, kaj bo?

Toda ne smete misliti, dragi rojaki, da me pater Koverta preganja in da pred njim bežim.

Ne, njegaj se zaenkrat še ne ustrašim.

Bežati sem moral pred slovenskimi paintarji iz Brooklyna.

Slišal sem Slovenko govoriti:

— K sebi me je vabil, da se bo nekaj pogovoril z menoj.

— No, in kaj? — so jo vprašali.

— Šla sem, pa se ni pogovoril, ampak pregovoril me je.

Iz daljnega kraja se je pripeljal govornik. Ves zamazan in prašen je bil od vožnje.

Na odru je bilo že pozvano njegovo ime in ni imel časa da bi se osnažil.

Stopil je torej na oder ves blaten in umazan kot je bil.

— Cenjeni poslušalci, — je rekel. — Ne sodite me po zunanosti. Ne sodite me po umazanih cunjah in po zmečkanih hlačah. To je postranska stvar. To ni upoštevanja vredno. Se enkrat vam rečem: Ne sodite me po umazanih cunjah in zmečkanih hlačah. Poglavitno je, da bi je v njih iskreno in vroče srce...

Na dvajseti cesti v New Yorku bi kmalu bil grozen pokol: dve Slavki, dve pristni Slovenki sta tekli po cesti navzdol; ta prva je totkla strašansko, ta druga držala — še bolj.

Morilec mladega Franksa v Chicago sta priznala, da sta fantata odvedla v namezu, da dobita od očeta odkupnino v znesku desetih tisočev dolarjev. Priznala sta, da sta ga umorila, ker se jima je zdelo predolgočasno čakati.

Vse to sta priznala ter se podpisala na svoje izjave.

Od pričetka zaslišanja pa do konca ni ničesar tajila. Priznala sta vse, kar jima je rekel sodnik oziroma državni pravdnik.

Včeraj ju je za sodnik vprašal, če se smatrata kriva.

Oba sta izjavila, da ne.

Morilec sta milijonarska sinova in imata o krivdi in nekrivdi precej čudne pojme.

Za krivdo najbrže smatrata, če zahteva pošten delavec od gospodarja za svoje pošteno delo pošteno plačo.

Na svetu je dvoje vrst ljudi, ki skušajo človeka prepričati, da je boljše drugje kot pa tam, kjer se nahaja.

V prvo vrsto spadajo prodajalci zemljišč, v drugo pa duhovniki.

Če bodo prišli pri prihodnjih volitvah demokratije na površje, bodo imeli kaj lahko nalogo, da se bodo priljubili ameriškemu narodu.

Storiti jim ne ba treba ničesar več in ničesar manj kot le ono, kar so republikanci pozabili do brega storiti.

Danes je pa petek in trinajsti dan v mesecu.

Petek in trinajsti dan v mesecu sta pa le za tistega nesrečnega, ki nima niti trinajstih centov v žepu.

Koverta pravi, da me bo tožil za razaljenje časti.

Kolkor je meni znano, in kot so mi drugi povedali, Koverti sploh ni mogoče jemati časti.

Kajti, česar ni, ne more niti vojska vzeti, kaj šele jaz.

Člani ameriškega kongresa zahtevajo več denarja za svoje delo. Ameriški narod naj bi pa zahteval od članov kongresa malo več dela za svoj denar.

Jugoslovanaka Katoli. Jednota
Ustanovljena 1. 1898
Inkorporirana 1. 1901
GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:
Predsednik: RUDOLF PERDAN, 812 E. 125 St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, 1808 E. 32nd St., Lorain, O.
Članik: JOSEPH FISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Box 161, Ely, Minn.
Blagajnik rešiplačnih smrtin: JOHN MOYER, 412 - 15th Ave. S.W., Duluth, Minn.

Vrhovni svetovalci:
Dr. JOE V. GRANKE, 899 American State Bank Bldg., 525 Grand St. N. 5th Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbori:
ANTON KRASNJEK, Room 208 Bakawall Bldg., 501 Blainwood and 502nd Street, Pittsburgh, Pa.
MOMOR MLADIĆ, 1244 W. 13 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4123 Washington Street, Denver, Colo.

Perotni odbor:
LEONARD SLABODNIK, Box 419, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, 210 Stevenson Bldg., Fairplay, Wash.
FRANK MORICH, 3217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravstveni odbori:
VALENTIN PIRIC, 126 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 123 Park St., Milwaukee, Wis.
JOSEF STERLE, 404 N. Meza Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 515 Market Street, Washacca, Ill.

Jednotino uradni glasilo: "Glas Naroda".
Vse stvari, ki se odražajo v uradnih zadevah kakor tudi denarna politična naj se pošljejo na glavnega tajnika. Vse priitbe naj se pošljejo na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in kolektivne prošnje naj se pošljejo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanaka Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom in abian pristop. Čedar želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajniku blišnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitve novih društev se pa obrabi na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 3 člani ali članicami.

Iz Jugoslavije.

Smrtna obsodba v Varaždinu.

Te dni se je pred varaždinskimi kazenskim senatom vršila razprava proti Ivanu Bilčiću, ki je kot jezik lepopoglavski kaznivalec umoril nekoga kaznjence. Bilčić je bil pred 4 leti obsojen na smrt, ker je leta 1919. umoril nekoga seljaka in njegovo ženo ter jima ugrabil 20.000 Din. Bil pa je pomilostjen na dosmrtno ječo in oddan v Lepoglavo. Tu se je družil s kaznjencem Korico, ki ga je nagovarjal k begu, istočasno pa je Korica demoraliziral Bilčića. In ta je iz osvete v kaznivalec zaklal Korico ter skušal umoriti tudi kaznivskega zdravnika. Te dni je bil Bilčić obsojen v smrt na večletni. Star je 28 let in po pokliem pekarski pomočnik.

Mož ubil ženo.

V Četinu pri Kragujevcu se je odigrala te dni krvava zakonska tragedija. Života Vulović, 19letni seljak, se je stalno prepiral s svojo ženo, ki mu je tudi večkrat pobegnila. Pred dnevi mu je zopet ušla in Vulović se je nad tem tako razjezil, da je odhitel za njo. Dobil jo je na koncu sela njenih roditeljev in jo toliko časa pretepel da je obležala mrtva. Nato se je sam javil očrznikom.

Družinska tragedija

V banatskem selu Odžaci se je odigrala te dni krvava rodbinska Zalegra. Posestnik Stefan Geisler je živel v vednem prepriku s svojimi otroci.

Tatovi so ukradli umrlo dekle.

V neki vasi pri Sabotici je neki seljak pred dnevi blal prašice. Pri tej prašici je priredil gostijo, h kateri je povabil prijatelje in znance. Ravno ko je bila zabava na vršku, je umrla domača hčerka. Ali kmata ni toliko prestrašila smrt hčerke, kakor pa božan, da bo prekinitva zabava. Odlodil se je zato, da nesrečo tajati pred gosti, ko je vvela družba jedla pila ter prepevala in plesala ob zvokih ciganske godbe, je skrtil kmrt truplo hčerke v veliko kad in je pokril s plahto. Zjutraj, ko so gosti odšli, je oče hotel truplo hčerke vzeiti iz kadi in je položiti na mrtvaški ožer. Na svoje veliko presenečenje je zapazil, da ni bilo kadi več v hiši. V noči so neznanji tatovi ukradli kad, misleč, da je v kadi nasoljena svinjetina. Kmet je vse zadevo prijavil orožništvu, ki pa dosedaj še ni moglo dognati tatvov, ki so mesto nasoljene svinjetine donesli truplo dekleta.

ZA NAKAZILA V AMERIŠKIH DOLARJIH --

IMAMO DIREKTNE ZVEZE, POTOM KATERIH IZPLAČUJEMO DOLARJE POLJUBNIM OSEBAM V JUGOSLAVIJI, ITALIJI, AVSTRIJI IN NEMČIJI.

Ker pa je zvezana nabava dolarjev za izplačila v Jugoslaviji, z znatnimi stroški, smo bili primorani zvišati pristojbino, ki je sedaj naslednja:

Za izplačila dolarjev brez pogoja: do \$25. po \$1., od \$25. naprej po 4%.

Za izplačila proti predložitvi vidiranega potnega lista: do \$25. po 75 centov, od \$25. naprej po 3%.

Denar, nakazan v Jugoslavijo brez pogoja, se izplača nasledniku takoj ter isti lahko takoj z denarjem razpolaga. Vseled tega pripravljamo onim, ki pošljejo denar samo za potne stroške, poslužiti se drugega načina ter označiti na nakaznici: Izplačati le proti predložitvi vidiranega potnega lista (pota) za Združene države). Ako potem naslovnik nebi mogel predložiti takega potnega lista, se stavi nakazani znesek sopot na razpolago vplačniku.

Pristojbina za izplačila dolarjev v Italiji, Avstriji in Nemčiji znaša do \$25. po 75 centov za nakazilo, od \$25. naprej po 3%, to je po 3 cente od dolarja.

Nakazil za zneske pod \$5. ne moremo prevzeti. Vseled tamošnjih odredb, ne moremo izplačati v Nemčiji nankrat eni in isti osebi več kot \$20. Znesek za pristojbino nam je poslati obenem z onim, ki naj se izplača.

Povdarjamo pa, da je najbolje in najenostavneje nakazati od tukaj dinarje oziroma lire zlasti, onim, ki bivajo na deželi daleč od banke ter v menjanju dolarjev niso izkušeni.

Na zahteve izvrinjemo izplačila tudi brzojavno in potom brzojavnega pisma. Stroški za brzojavno pismo (Cable Letter) znašajo \$1., stroški za direktno brzojav (Cable) pa: v Jugoslavijo \$5., v Italijo, Avstrijo in Nemčijo \$4.

Vsi oni, ki tega oglasa nebi razumeli, naj nam pišejo za natančno pojasnilo ter pripomnijo, v katero državo žele denar poslati.

FRANK SAKSER STATE BANK

Zagonetno, toda resnično.

Pet doživljajev.

Piše Michael Crowley, policijski načelnik iz Bostona.

Moj najbolj zanimivi slučaj.

V Sommerville je živel leta 1903 družina po imenu Jordan, ki si je pridobila v teku časa sloves kroničnih prepirljivcev. So sedje so se večkrat pritežili pri policistih, ki so patrolirali tam naokrog ter izjavljali, da jim povzročata ta družina številne noči brez spanca. Več kot enkrat so oblasti posvarile zakonska in oba sta obljubila, da bosta mirna.

Dne 3. septembra leta 1908 je dobila policija od sosedov obvestilo da so prepričani, da mora biti narobe na domu Jordanovih, na številki 502 Medfort Street. Ker sem bil pridružen temu slučaju, sem obiskal stanovanje, kjer sem našel nekaj dokazov izvršenega zločina. Vseposvod je bilo opaziti madeže krvi in vse je bilo preobrnjeno. Prišel sem povsem naravno do sklepa, da je bil izvršen umor in takoj sem uvedel potrebne preiskave.

Zasledil sem končno, po preteku par dni, Chester S. Jordana v nekem boarding-housu na Hancock Street v Bostonu. Rekel je, da ni zakrivil ničesar zlega, a ko sem preiskal njegovo sobo, sem našel v velikem kovčegu razkosano truplo njegove žene, Honorije Jordan.

Aretiral sem ga seveda na mestu in oblasti so ga stavile pod obtožbo radi umora po prvem redu. V policijskem glavnem stanu je izjavil, da je bila smrt žene povsem slučajen dogodek in da je sklenil iznebiti se njenega trupla, ker se je bal posledic. Povest, katero je navedel, je bila polna nedostatkov in vrzeli, a bila je tako skrbno spletena, da bi se mu najbrž posrečilo izogniti se kazni, če bi policija ne dobila pomoči v osebi dr. George Magratha, zdravniškega preiskovalca.

Povest Jordana se je glasila, da je dospel onega večera pozno domov in da ga je žena ostro vprašala, kje se je tako dolgo časa zamudil. Prišel se je pripravil z jnjo, a ona je drezala še naprej in v napadu jeze jo je udaril po glavi. Ona se baje umaknila, izgubila pri tem ravnotežje ter padla pri tem po stopnicah navzdol. Ta padeč je baje povzročil njeno smrt. To je bila povsem logično zamišljena povest, ki je pozneje povzročala policiji dosti zadrege in zmešnjav.

Vrnil sem se v stanovanje na Medford Street ter našel tam likalnik, ki je bil pokrit s krvjo in lasmi. Poklical sem dr. Magratha in skupno z njim sem natančno preiskal stanovanje. Bil sem tudi navzoč, ko je bila izvršena avtopsija.

Ko je prišla zadeva pred sodišče je bil Jordan obdolžen umora po prvem redu. Več dni je izgledalo kot da ne bo jetnik spoznan krivim. Dr. Magrath je bil poklican, naj nastopi kot priča. Nekaj odvetnikov, eden najbolj odličnih v Združenih državah, ga je izpostavil mučnemu križnemu zaslišanju.

Zdravnik pa je tekom celega zaslišanja ohranil samozavest ter predložil v dokaz svojih trditvev črepinjo in jezik umorjene, da dokazuje preko vsakega dvoma, da je bila ženska umorjena s tremi udarci z likalnikom in da jo je morilec nato še zadavil, ker je še vedno kazala znake življenja. Porota je odšla na posvetovanje ter se kmalu nato vrnila s pravorekom, da je obtoženi kriv umora po prvem redu.

Ta slučaj je povzročil veliko senzacijo in Jordan se je odločno boril proti pravoreku. Večkrat je dobil odlog od gubernerja države in šele štiri leta pozneje, dne 24. septembra leta 1912, je plačal v elektricnem stolu za svoj zločin.

Moj najbolj nevarni slučaj.

Izkušnje kažejo, da ni najbolj obupni oni, ki izvrši najbolj resne zločine in ki je najbolj nevaren, kar je razvidno iz naslednjega slučaja:

Bil sem navaden policist ob o-

nem času ter patroliral po svojem okraju, ko sem zapazil velikega črnca, ki se je ustavil pred prodajalno sadja, vzel par jabolok ter odšel, ne da bi plačal. Stopil sem k njemu ter ga opomnil, da je najbrž pozabil plačati. Takoj me je nahnul in blesk v njegovih očeh mi je kazal, da išče doživljajev take ali take vrste. Vsled tega sem instinktivno čutil, da moram biti previden.

Obrnil sem se proti meni ter me vprašal, kaj da hočem in povedal sem mu, da ga bom aretiral, če ne bo plačal jabolok, katera je vzel. Kakorhitro sem rekel to, je posegel v svoj hlačni žep ter potegnil iz njega .38 kaliberski revolver. V trenutku sem se sklonil ter ga prijel za roko. Pričela sva se o bujno boriti za posest revolverja. Črncec je očividno sklenil streljati in jaz sem se boril z vsemi močmi, ki sem jih imel na razpolago, da mu preprečim to nakano. Končno, po naporih, ki so se mi zdeli cela večnost, se mi je posrečilo zaviti njegovo roko tako, da je bil revolver namerjen na njegov lastni trebuh kajti v slučaju, da bi pritisnil na petelina, bi zadela samega sebe. Celih deset minut sva se mikastilasse in tja in ves ta čas sem imel v mislih le eno stvar, — kako ohraniti revolver v poziciji, ki bi mogla škodovati le njemu samemu.

Človek pogosto ne ve, kako močan je, kadar pritisne sila in tekom borbe se mi je posrečilo poseči v žep ter izvleči iz njih okove, v katere sem ga takoj vklestil. Nato je bila lahka stvar razorožiti ga ter aretirati.

Na policijski postaji je prišlo na dan, da je bil ta črncec kočijaž nekega uglednega zdravnika v Bostonu in vsled velikega upliva, katerega so izvedli njegovi znanici, je bila opuščena kazenska obtožba proti njemu. Spoznan je bil le krivim motenja javnega miru in plačati je moral globo v znesku stotih dolarjev.

Moj najbolj hudomušni slučaj.

V senei policijskega glavnega stana, in direktno nasproti začasnega zapora se je nahajala znana igralnica, ki se je znala dolgo časa izogniti vsem poskusom policije, da jo zalotijo pri kršenju postav. Nikdar nam ni bilo mogoče dobiti potrebnih dokazov, kajti čuječi stražniki so posvarili igralce, kadarkoli se je približala kaka sumljiva oseba.

Več kot enkrat smo prišli v poslopje ter našli le miren dom, kjer je sedelo naokrog par možkih, ki so bili zatopljeni v politične pogovore. Nikjer ni bilo nikakih igralnih miz ali priprav za igro, nikjer nobenega dokaza nepostavnih stav in hiša je izgledala popolnoma mirna. Kljub temu pa nam je bilo znano, da je tam nekaj napačnega. Kot člana policijskega oddelka, kojega posebna naloga je nadzorovati igralnice, me je jezilo, ko sem slišal ljudi govoriti, da ni policija zmožna dobiti dokazov proti notoričnim igralcem, ki uganjajo svoj nečedni posel direktno pred nosom policije. Skrivaj sem se zatekel, da jih bom zasledil, tudi če bi porabil v ta namen celo svoje ostalo življenje.

Vprizorili smo več pogonov, a v vsakem slučaju smo bili prisiljeni oditi praznih rok, ter javiti, da nam ni bilo mogoče dobiti nikakih dokazov. V policijskem glavnem stanu so se nam pričeli smejati. Številni moji tovariši so me vpraševali, kedaj nameravam vprijeti prihodnji "pogon" na dotično hišo.

Ker sem ustrajal pri svojem sklepu, se nisem brigal za norčije ter postal še bolj odločen kot sem bil prej.

V enem času sem bil precej nerazvojen, kajti vdele sem, da bi ne mogel še nadalje prenašati zbadljivih opask svojih tovarišev v slučaju, da bi se pogon izjalovil.

Ničesar podobnega, prijatelji!

"Moji prijatelji so me večkrat nagovarjali, da bi ne kadil HELMAR, pač pa druge cigarete. Čimbolj jih pa poslušam in pokušam druge cigarete, temveč cenim HELMARS."

Kakorhitro pokusite enkrat tobak, ki je v HELMARS, ne boste nikdar več kadili cigaret iz mešanega tobaka.

HELMARS

so popolnoma čiste

HELMARS so v lepenkastih skatljah, da se ne lomijo.

Izdelovalci prvovrstnih turških in cigaretskih cigaret na svetu.

BOXES of 10 or 20

Postavil sem svoje ljudi krog poslopja ter jim povedal, da si silo pridobe vstop v hišo, kakorhitro bodo slišali moj signal.

Zato sem odšel v ozadje poslopja ter splezal po steni navzgor kot delajo sedaj takozvane "človeške muhe". Priplezal sem do prvega nadstropja, nato do drugega in tretjega in ko sem ozrl nazaj navzdol, sem spoznal, da bi pomenjal vsak napačni korak trenutno smrt. Ker sem prišel že tako visoko, je bilo povsem nemogoče vrniti se in plezal sem vsled tega naprej.

Ko sem dospel do okna v tretjem nadstropju, sem videl, da sedi za mizo nekako ducat možkih, pri hazardni igri. Okno je bilo napol odprto in zagrinjala potegnjena navzdol. Kljub etmu pa sem v trenutku spoznal položaj.

Na mizi je bil denar in možje niso skoro ničesar govorili. Kdor je izgubil, je plačal ter izročil igro drugemu.

Konečno sem imel pred seboj potrebni dokaz, a sem stal na zunanji strani okna ter vedel, da mi ti dokazi ne bodo prav nič koristili. V trenutku, ko bi se pojavil policist pri zunanjih vratih, bi izgubil vsi dokazi. Straža bi dala dogovorjeni signal, denar bi izginil z mize in vse naše delo bi bilo izgubljeno.

Velika ideja se je takrat pojavila v moji glavi in napel sem vse svoje sile, da jo tudi izven. Misli sem si, da moram svoje življenje riskirati. Kot že omenjeno, je bilo okno odprto zgorej. Splezal sem na okno ter planil kot potapljač med skupino mož, na mizo. Name-

ril sem nanje revolver ter pričel zvižgati na policijsko piščal.

Ko sem se pobral, sem čul zvoni ti zvonce stražnika, a bilo je že prepozno. Imel sem potrebne dokaze ter aretiral navzoče. Par minut pozneje so prišli tudi moji ljudje ter odvedli potrebetne jetnike na policijski glavni stan.

Moj najbolj skrivnostni slučaj.

Proti večeru nekega dne je razburjena množica ljudi priletela proti meni na Shawmut Avenue ter mi povedala, da je bil neki možki umorjen par blokov nižje. Pohitel sem na pozorišče zločina ter našel tam malega židovskega krošnjarja, ležečega v luži krvi. Ljudje so mi vsi razburjeni pripovedovali, da se je velik zagorec približal krošnjariju ter vzel nekaj njegove robe. Mladi židec se je pričel pripraviti in zamorec ga je udaril ter pobil na tla. V napadu svoje strasti je nato veliki zamorec ubil nasprotnika ter zbežal s pozorišča dejanja.

Vrnil sem se na policijsko postajo in ker se je pripetila afera v mojem lastnem okraju, sem bil pridružen slučaju kot detektiv v civilni obleki. Dobil sem opis zamoreca od priče ter takoj odšel na lov. Spomnil sem se, da se par dni pred tem dogodkom zapazil nekoga sličnega zamorca, ki se je potikal po mojem revirju in da je hitro izginil, ko me je zagledal. Dogodek je napravil velik utis na mojega duha in sklenil sem trdno, da moram dobiti dotičnega črnca. Konečno sem ga našel ter ga aretiral. Trdil je odločno, da je nedolžen. Poklicali smo priče na po-

licijsko postajo, a te ga niso mogli identificirati in vsled tega smo bili primorani izpustiti zamorca.

Cele tri tedne sva bila jaz in John Lynch zaposlena s tem slučajem, noč in dan, ter končno zbrala toliko novih dokazov proti njemu, da sva ga vnovič aretirala. Ob času, ko sva imela na lieu mesta nove priče, se je že mračilo, prav kot takrat, ko je bil izvršen umor in v tem slučaju so priče pozitivno indentifierale morileca, ki je bil takoj stavljen pod obtožbo.

Obravnavala je bila precej dolga in trnjeva za državno pravdnstvo, a na temelju par novih dokazov se je posrečilo dosodi pravorek. Zamorec je bil obsojen na ječo od petnajstih do dvajsetih let.

Ko se je nahajal v ječi je študiral zamorec teologijo ter porabil ves svoj prosti čas za to, da obvlada Sveto pismo. Ko je bil izpuščen, je bil je bil posvečen v duhovnika ter je danes eden vodilnih zamorskih duhovnikov v deželi, dober državljan, ki porabi skoro vse svoj čas za to, da spravlja mlajšo generacijo na pravo pot ter ji pojasni, da se le pošteno in smotreno življenje dejanski izplača.

Postal je velika pomoč za občino in njegov slučaj nam dokazuje, da je dosti kaznjencev, ki se temeljito izpreobrnejo, ko so enkrat spoznali krivico svojih potov.

Moj najbolj patetični slučaj.

V življenju policijskih uradnikov pridejo časi, ko vodita dolžnost in simpatija v povsem različno smer; ko pride človeški instinkt v uradniku v ospredje ter prične omahovati med svojo prisego ter svojim boljšim prepričanjem. Prepričan sem, da spoznava to vsak policijski uradnik in da je vedno pripravljen izvršiti svojo dolžnost.

Pred več leti stm bil pridružen oddelku, kojega naloga je bila paziti nato, da niso hodili ljudje preko železniških tračnic in dobil sem povelje, naj aretiram vsakega, katerega bi našel na tračnicah.

Stal sem v majhni koči poleg železnice, ko sem zapazil nekega možkega, prihajajočega po tračnicah navzdol. Stopil sem ven, ga poklical in povedal mi je, da se nahaja na poti v majhno mesto, nedaleč od Chicaga.

Povedal sem mu, da je proti postavi hoditi po železniških tračnicah. On mi je odvrnil, da mu je to znano, da pa je dobil sporočilo, da sta njegova žena in otrok zelo bolna in da se nahaja na poti proti domu. Ker je bil njegov dom oddaljen več kot sto in petdeset milj od kraja, kjer je bil zaposlen in ker ni imel potrebnega denarja, je sklenil napotiti se peš domov. Ko sem ga ustavil jaz, je prehodil že več kot sto milj svoje poti.

Sovražil sem misel, da ga moram aretirati, a nisem imel nobene druge alternative. Prosil me je ter izjavljal, da je vsaki trenutek dragocen, a moje roke so bile vezane in vedel sem, da bo vsakakor aretiran, ko bo prišel po tračnicah naprej. Vsled tega sem ga odvedel na sodišče ter osebno informiral sodnika glede tega slučaja. Sodnik mi je nato prečital postavbeno izgovora za kršenje določbe in rekel je, da je prisiljen obsoditi kršitelja na globo, čeprav ne stori tega rad.

Jetnik, če ga smem imenovati tako, je ali moral plačati globo ali pa iti v ječo za odnosno število dni. Mož se je hudo prestrašil. Stopil sem k njemu ter ga pomiril z zagotovilom, da bom jaz plačal globo.

To sem storil ter mu dal tudi dosti denarja, da se je mogel odpeljati domov. Še nikdar v svojem življenju nisem videl bolj hvaležnega človeka.

Par tednov pozneje sem dobil denarno nakaznico in žnjo vredtne krasno vezene robe in pismo, najlepše kar sem jih dobil od katere ženske. Še sedaj imam robe mojega duha in sklenil sem pogledat da moram dobiti dotičnega črnca. Enkrat v svojem življenju storil pravo. Izvršil sem svojo dolžnost, a jo spojil z malo človekljubnosti.

Iz kraljestva podgan.

Mesto Gradec ima vsega pre malo razen podgan. — V kratkem času so jih polovili nad dvesto. Mestno upravo pa čaka še velika in težavna naloga. — Čudna ženska.

Mestna policija v Gradcu je bila pred kratkim obveščena, da živi v Buergergasse neka ženska, ki goji v svojem stanovanju podgane. Podgan ima toliko, da ogrožajo že vse sosednje stranke. Policija je izvršila poizvedbe in dognala, da so vesti o veliki prjetateljici podgan resnične. Dotičnica je po poklicu trgovka. Policijsko ravnateljstvo je poslalo v hišo Buergergasse nekega detektiva, da dožene, če ima dotična ženska v svojem stanovanju res toliko podgan, kakor se govori. Detektiv se je napotil v hišo v stanovanje trgovke v II. nadstropju. Trgovka mu je odprla. Vstopil je v kuhinjo, katero steklena stena loči od ostalega stanovanja. V kuhinji je gomazelo podgan in je moral paziti, da m katero pomandral. V predsobi je bil ob steni napravljen neke vrste hlev za podgane. Bil je odprt in je bilo v njem videti samo par živali. Po predsobi, kuhinji in očividno tudi v stanovanju pa se je podilo na stotine belih in sivih podgan. Ko je detektiv vstopil, se je cela podganska čreda zagnala proti njemu. Da bi došla obvarovala pred poganskim ljubeznjivostmi, je trgovka jela podgane krmiti in jim natrosila na tla 8 kg koruze. V tem trenutku so priletele podgane iz vseh kotov, iz kuhinje, iz predsobe, iz sohe. Na mah jih je bilo na stotine, ki so z največjo požrešnostjo žrle koruzo. Ker so podgane pregrizle tudi vsa lesena vrata, imajo izhodišča na vse strani. Sprehajale so se torej svobodno tudi po vseh hodnikih. Ker ima ženska odprto tudi okno, so lahko hodile na sprehod tudi preko streh. Čudakinja ima svojo prodajalno v neki drugi ulici. Lokal obstoja iz prodajalnice in stanovanjske sohe. Tudi v tej sobi je vse živo podgan. Policijski organ jih je našel 60. Tu jim je pripravljena stara tičnica za udobno ležišče. "Ljubke" živalice se svobodno sprehajajo tudi po prodajalni. Če so bili tudi odjemalci ljubitelji podgan, ni znano. Posebno očiščeni o tej podganski menaerini gotovo niso bili, zlasti ako so se tu prodajala živila. Detektiv je o svojih izvidih poročal policijski oblasti, ki je z ozirom na to, da so podgane nadloge za ljudi in da so tudi nosilke različnih nalezljivih boleznih, odredila, da se mora nemudoma z vso energijo napraviti konec podganski republiki v Buergergasse. Akcija proti podganam je bila povrjnja mestnemu fizikatu. Te dni je odšla posebna komisija k ljubiteljem podgan, da ji odzvanja njene ljubljence. Čudakinja se je sprva zaklenila v svoje stanovanje in ni hotela odpreti vrat. Šele ko je stražnik zagrozil, da nastopi s silo proti nji, je odprla. Komisija je obstojala iz nameščencev mestnega desinfekcijskega zavoda, ki so imeli nalogo poloviti podgane, jih spraviti s sabo pripeljanim vozčekom v živalski azil, kjer bi jih nato zastropili. Lov podgan je bil silno težaven, ker so se podgane, videč, toliko število tujecev, poskrile. Šele ko so možje pregovorili trgovko, da jim je pomagala pri lovu, je šla stvar urno izpod rok. Postavila je kuhan riž sredi sohe nakar so podgane jedro pritekale iz svojih skrivališč ter se vrgle na jed, ki jim je očividno izredno prijala. Žroč riž so se podgane dale mirno poloviti. Nameščenci so jih grabili za repe in jih metali v zato pripravljene zaboje. Ta lov se je trajal par dni. V stanovanju dotične ženske, katere ime pa policija ni izdala, je bil takšen smrad, da se je eden izmed poslušajočih organov desinfekcijskega zavoda onesvestil. Do zvečer so v celem polovili 253 podgan, računajo pa, da jih je v stanovanju še najmanj 100. V to število pa niso vračunjene podga-

ne v prodajalni in stanovanjski sobi. Med polovljenimi podganami so bile tako velike kakor domača mačka.

Mož v razburjenju ustrelil ljubimca svoje žene.

Pri Agenu, francoskem mestu, se je zgodil pred kratkim jako tragičen slučaj. 35-letni železniški čuvaj Delpoeh je dobil anonimno pismo, da ga njegova žena vara. Šel je k svoji tašči iskat sveta. Ko pride nazaj, je našel pri ženi nekega trgovca z živino, ki je bil tudi oženjen in oče treh otrok. Pri moževem prihodu je skočil skozi okno, za njim pa Delpoehova žena. Zvečer je prišla nezvesta žena nazaj. Ker so otroci jokali, ji je mož odpustil.

Že se je zdelo, da ho vse pozabljeno, zgrabi čuvaja za roko in ga vrže iz sohe. To pa razkači tega tako, da sname lovsko puško raz stene in ustrelil na tekmecca, ki se zgrudi v čelo zadet mrtev na tla. Mož, ki ima splošno simpatije na svoji strani so aretirali in zaprli.

ADVERTISE in GLAS NARODA

† NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnega srea in potrti v nepopisni žalosti naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem širom Amerike in stare domovine pretuzno vest, da nam je dne 9. maja 1924 preminul po hudi, en teden trajajoči bolezni previden s sv. zakramenti za umirajoče nad vse ljubljeni in nikdar pozabni oče oziroma mož

JOHN VAJDA.

Pokojnik je bil rojen leta 1861 v vasi Radovica na Belokranjskem, po domače Brglančev. V Ameriki je bival 35 let po različnih državah, največ pa tudi v Soudan, Minn., kjer zapuščala me ne žalujoo soprogo in sedem otrok v starosti od 17 do 31 let.

Ob tej prežalostni uri se najpristneje zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem za mnogobrojne obiske za časa bolezn pokojnika, kakor tudi vsem onim, ki so prišli ob času smrti pokojnika kropit ter nam na ta način izkazali iskrena sočutja in sožalje.

Hvala tudi društvu sv. Cirila in Metoda, št. 4 K. S. K. J., katerega član je bil rajnik. Društvo ga je korporativno spremito kakor svojega zvestega sobrata k večnemu počitku. Pri tem gre tudi srčna hvala našemu g. župniku, Rev. Joseph Ferjančiču za krasen govor ob krsti. Dolžnost me veže, da se tem potom zahvalim tudi vsem onim, ki so kaj darovali v prid ranjeka, na pr.: John Bajuk, zet, \$5.00, Frank Mausar, zet, \$5.00, Matt Bajuk, svak, \$6.00, Cecilija Kral, \$2.00, društvo Kolumbovsi Vitezi \$3.00, Marija Brine \$5.00, Marko Lasič \$2.00 in Mrs. August Fridy \$1.00. Slednjič hvala tudi vsem onim, kateri so darovali vence, n. pr.: Mike Mušič z družino, John Golob, Brine z družino, Marko Pašič in Oliver Club. Naj bo moja srčna hvala tudi vsem onim, kateri so mi pomagali pri pogrebu z avtomobili, z eno besedo, Hvala vsem, in ljubi Bog vam stotero poplačaj!

Tebi nepozabni mi mož oziroma naš oče, bodi lahka ameriška gruda, v kateri spavaj spanje pravičnega, ter prosí za nas ljubega nebeskega Očeta, da se še enkrat snidemo tam gori v večnem veselju. Zatoraj ti ponovno kličemo: Na veselo svidenje nad zvezdami!

Pokojnika pripravljamo v molitev in blag spomin. Večna luč naj mu sveti in naj počiva v miru!

Tebi pa, dragi in nepozabni moj soprogo, oziroma naš oče: Ker prestal si vse težave, Vse trpljenje in skrbi; Lepše naj ti solnce sij, Lepša zarja rumeni!

Zalujooči ostali:

Marija Vajda, soproga, Marija omožena Bajuk, Barbara omožena Mausar, Katarina in Rozalija, hčere, John, Joseph in Matt, sinovi, Soudan, Minn., 5. junija 1924.

Senzacionalno priznanje milijonarja Leopolda—morilca mladega Robert Franksa

Morilec Leopold je podal naslednje priznanje: — Rojen sem bil 19. novembra leta 1904 ter imam dva brata, Foremana in Samuela Leopolda. Moj oče je Nathan F. Leopold. Njegov biznis je Morris Paper Mills.

— Ko sva zasnovala izvršenje preteklega novembra, sva pričela razmišljati, kako bi dobila denar in to je predstavljalo najbolj težavni problem. Imela sva več različnih načrtov, a vse sva opustila iz tega ali onega razloga. Konečno sva se oprijela načrta, da nam mora dotični vreči denar iz vlaka na natančno določenem mestu.

— Izbrala sva si nato tvornico Champion Manufacturing Company na 74. cesti, južno od Hyde parka. Naslednji problem je bil sistem obveščanja očeta. Najprvo sva nameravala številne postojanke, s pomočjo katerih naj bi dobil mož special delivery pismo, v katerem bi se ga obvestilo, da bo njegov sin odveden ter da je pridržan dokler se ne plača odkupnine v znesku \$10.000.

— Dobiti sva hotela \$10.000 v naslednjih bankovcih: — \$8000 v bankovcih po \$50; \$2000 v bankovcih po \$20. Dobiti sva hotela stare, nemarkirane bankovce, kojih številke bi si ne sledile. Te bankovce naj bi spravilo v zapečaten zavoj.

— Vzrok tega je bil, da se vzduhi vtis, da bo paket izročeno osebo odposlaneu kakšnega eksekutivnega uradnika naprave. Oče dotičnega naj bi dobil nato telefonsko sporočilo v času med dvajseto in eno uro z navodilom, naj pride na določeno mesto.

— Tam bi našel nadaljne obvestilo, naj se napoti v neko lekarno ter stopi v telefonsko kabinico. Tam bi dobil po telefonu sporočilo, naj pohiti na železniško postajo ter skoči na vlak, ne da bi imel dosti časa, da obvesti policijo in detektive, kam je namenjen. V vlaku naj gre v zadnjo karo, kjer bo našel v baksi za brzojavke nadaljna navodila.

— Ta navodila so se glasila, naj se napoti na zadnjo platformo kare, se obrne na istočno stran ter pazi na veliko rdečo tvornico poleg tračnice, z velikim stolpom ter belim napisom "Champion". Ko bo dospel do onega mesta, naj šteje do tri ter vrže nato zavoj z denarjem tako da lež prosto iztoku kot le mogoče.

— Naslednji problem je bil dobiti žrtve. To vprašanje je ostalo nerešeno do dneva, ko sva sklenila polastiti se prvega primernege človeka, ki nam bi prišel na pot. Ta človek je bil slučajno Robert Franks.

— Richard je pozval Franksa ter ga pozval, naj pride k najini kari za trenutek. Ta kara je stala v bližini 49. ceste in Ellis Avenue. Robert je prišel k kari in Loeb mi ga je predstavil. Richard ga je vprašal, če se hoče peljati z avtomobilom in ko je rekel Robert, da ne, mu je rekel: — Stopi z trenutek v avtomobil. Hočem te nekaj vprašati glede nekega tenisa-raketa. Ko je vstopil, sem pritisknil jaz na gas in šli smo navzdol po Ellis Avenue do 50. ceste.

— Medtem je vprašal Richard Roberta, če se hoče peljati krog bloka in slednji mu je odgovoril, da mu je vseeno. Kakorhitro smo zavili krog vogala, je položil Richard eno roko na usta Roberta, da zaduši krike. Nato pa ga je večkrat udaril po glavi z dletom, ki je bilo pripravljeno izrečno v ta namen.

— Fant ni podlegel tako naglo kot sva mi dva domnevala. Richard ga je zagrabil ter potegnil na sedež v ozadju, kjer mu je zamašil usta s eunjo. Očividno je fant na mestu umrl vsled zadušenja.

— Kmalu nato sva se odpeljala na Calumet Boulevard in Indiana ter naprej po cesti, ki vodi proti Gary. To je precej zapuščen prostor. Tam sva se ustavila ter snedla par sandvičev.

— Truplo je bilo pokrito z avtomobilskim plaščem, katerega sva prinesla s seboj izrečno v ta namen. Truplo sva deloma slekla v kari ter se napotila naprej po cesti, ki vodi iz warda II, od 108. ceste do Avenue F. Odstranila sva čevlje, nogavice in hlače ter pustila čevlje in pas ob cesti, med travo.

— Ko sva dospela na določeni prostor, sva dvignila truplo, zavito v plahto, ter ga odnesla k jarku, kjer so pozneje truplo našli. Do otežkočiva identifikacije, sva zliha po obrazu žrtve hidroklorično kislino. Nato sva potisnila truplo v cev kanala, tako daleč kot le mogoče.

— Pobrala sva nato obleko, jo zavila v plahto in na tem mestu so morala pasti očala iz mojega žepa. Odnesla sva plahto z obleko nazaj k avtomobilu, ki je stal približno 300 korakov na strani in medtem so morale nogavice pasti iz svežnja.

— Nato sva se odpeljala proti 104. cesti in Eving Avenue, odkoder sem telefoniral svojim ljudem, da se bom nekoliko zakasnil, naka: sva se odpeljala na 147. cesto in Woodlawn, odkoder sem telefoniral na dom Franksa.

— Govoril sem z Mrs. Franks ter ji povedal, da je moje ime George Johnson. Rekel sem ji, da je bil deček odveden in da je na varnem in da naj čaka nadaljnih navodil.

— Ko sva se peljala mimo 55. ceste, sem oddal na pošti special delivery pismo, ki je bilo dogotvoljeno z izjemo naslova, katerega sem dobil pozneje. Vrnili sem se domov in ko je prišel tudi moj oče, sva odšla z Richardom na njegov dom, kjer sva zažgala preostalo obleko. Zvila sva skupaj avtomobilsko plahto ter odstranila madeže krvi iz avtomobila, katerega

sva nato spravila v bližini mojega doma. Naslednjega dne, ob potreh Central time, sva se odpeljala na Illinois Central postajo. Tam je kupil Richard tiket za Michigan City, stopil v vlak ter deponiral pismo v baksi za brzojave.

— Med tem časom se telefoniral na dom Franksa ter povedal Mr. Franksu, naj se napoti takoj v lekarno na istočni 63. cesti in naj čaka v javni telefonski stojnici na klie. Rekel sem mu, da bo prišel mimo lekarnne taksi rmenne barve, ki ga bo odvedel k lekarni. Vpokrat sem mu ponovil številko in on me je vprašal, če bi ne mogel imeti malo več časa za odgovor.

— Ne, sem odgovoril, — to je treba storiti takoj.

— Ob času, ko sem telefoniral, se je vrnil Richard z vlaka in napolila sva se proti jugu v namenu da se ustaviva v lekarni na 67. in Stoney Island. Na stojnici pred lekarno sva zapazila časopis in par trenutkov sva se pomisljala, da ukrepeva, kaj storiti in Richard je bil mnenja, da sva izgubljena. Jaz pa sem trdil, da ne more škodovati, če se oglasiva v lekarni.

— To sem storil in v lekarni sem izvedel, da ni prišel noben človek po imenu Franks. Oglasila sva se v nadaljni lekarni, na 68. cesti in Stoney Island. Dobila sva isti odgovor ter se vrnila k avtomobilu, v katerem sva se odpeljala v garažo, kjer sva ga vzela v najem.

— V četrtek, neposredno po kosilu, sem od-

Z leve na desno: Nathan F. Leopold, državni pravdnik Robert Crowe, Richard Loeb in kapitan Wm. Shoemaker.

peljal karo v našo garažo, kjer sem pričel odstranjati zadnje sledove krvi. Pri tem mi je pomagal naš šofer, Sven England, in Richard mi je rekel, da je povzročilo madeže prelito rdeče vino.

Nato se je pričelo zaslišavanje. Državni pravdnik je vprašal:

— Kdo je čistil?
— Diek in jaz sem pomagal.
— Ali je še kaj, na kar se morete spomniti, da se je zgodilo ob dotičnem času?
— Ne.

— Ali niste imeli v svojem prvotnem načrtu, o katerem ste razmišljali že novembra meseca, nobene posebne ali določene žrtve v mislih?
— Nobene določene.

— Kedaj ste pričeli razmišljati o mladem Franksu?
— Ko sva ga zagledala na cesti.

— Ali niste ob tem času čakali na koga drugega?
— Ne, nama je bilo vseeno. Vozila sva se nekrog ter iskala primernege človeka med skupinami dečkov, ki so se vračali iz šole.

— Kako dolgo sta čakala?
— Od treh do petih.
— Ali sta delala to vsak petek pred tem dnevom?
— Ne.

— Torej sta prav na ta dan sklenila dobiti svoje žrtve?
— Da.

— Kedaj ste se sestali z Richard Loebom dotičnega dne?
— V sredo, 21. ob enajsti uri.

— Kje ste se sestali zunaj?
— Na vsenčihšču.
— Kje se nahajata to?
— Na številki 1408 East Michigan Avenue.

— Kaj ste storili nato?
— Najel sem Willy-Knight karo.
— Pod kakšnim imenom?
— A. Morton Ballard.

— Ali ste že kdaj prej najeli kako karo?
— Da.
— Pod kakšnim imenom?
— Istim.

— Kakšna kare dajejo v najem, le Willy-Knight in Ford?
— Da, izključno le Willy-Knight in Forde.

— Koliko ste plačali?
— 17 centov na miljo za Willy-Knight in 15 centov za Forda.

— In karo ste imeli preko noči?
— Da, gospod. Vzela sva jo v najem v sredo.
— Kedaj ste dobili karo oni dan?
— Malo po enajsti uri.

— Ali se spominjate, s kom ste govorili tam?
— Ne, bilo je krog dveh zjutraj ter se ne spominjam več.

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Jugoslav. Bureau.)

POZOR DAVKOPLAČEVALCI!

Kongres je sprejel in predsednik podpisal novi davčni zakon, ki pomenja precejšnje razbremenitev za davkoplačevalce.

Novi zakon določa ne le razne važne olajšave za dohodninski davek, (income tax), ki zapade prihodnje leto v plačilo, marveč sega tudi nazaj v leto 1923. Davek namreč, ki je 15. marca tega leta zapadel v plačilo, se zniža za 25 odstotkov.

O davčnih olajšavah, ki naj veljajo, ko dohodninski davek za tekoče leto zapade v plačilo, bomo govorili tedaj, ko bo treba misliti na plačilo, t. j. pred 15. marcem prihodnjega leta. Ker nas letos najbolj zanima je dejstvo, da je novi zakon znižal za 25% dohodninski davek za lansko leto, torej oni davek, ki so ga davkoplačevalci vsaj deloma že plačali do 15. marca 1924.

Kakor znano, se dohodninski davek za predhodno leto mora prijaviti in plačati vsaj do 15. marca. Lahko se plača ves dolžni davek naenkrat, sme se pa tudi plačevati v obrokih. Najmanjši obrok znaša četrtno vsega dolžnega davka, in ti obroki zapadejo dne 15. marca, 15. junija, 15. septembra in 15. decembra.

Se predno je bil novi davčni zakon sklenjen, je davčni urad (Collector of Internal Revenue) razposlal vsem davkoplačevalcem, ki plačujejo na obroke, opomin, s katerim jih opozarja, da dne 15. junija zapade drugi obrok v plačilo. Ker ta opomin tirja obrok, kakoršnjega je davkoplačevalec dolgoval pred novim zakonom, ni treba plačati vso svoto, navedeno v opomin, marveč naj se on ravnja po spodaj navedenih navodilih. Ko so davkoplačevalci dne 15. marca ali poprej izračunali svoj davek za leto 1923, so seveda postavili v svojo prijavo ves davek, ki so ga tedaj izračunali. Sedajni zakon pa jim zniža davek, ki so ga tedaj dolgovali, za četrtno.

Kdor je meseca marca ali poprej plačal četrtno prijavnega davka kot prvi obrok, naj pa nikar ne misli, da mu ni treba ničesar plačati, ko zapade drugi obrok. Kajti novi zakon pravi izrečno, da je treba 25-odstotni obitek enakomerno razdeliti med vse štiri obroke. Namreč, ako je kdó prijavil v svojem "return", da je dolžan \$100 davka, naj smatra, da je sedaj dolžan le \$75. Ako je ob prijavi plačal četrtno davka kot prvi obrok, t. j. \$25, je po novem zakonu plačal tedaj 25% preveč. Drugi obrok bi po prejšnjem zakonu znašal zopet \$25; novi zakon mu zniža ta obrok tudi za 25%. Od bivši 25% za prvi že plačani obrok in 25% za obrok, ki zapade ta mesec, bo dotičnik plačal sedaj kot drugi obrok le 50% — t. j. polovico — one svote, ki bi jo drugače moral sedaj plačati; v zgornjem slučaju torej \$12.50.

Najlažji način za davkoplačevalca je ta, da si zapomni, da naj plača 15. junija kot drugi obrok ravno polovico svote, ki jo je plačal 15. marca kot prvi obrok. Ostalo polovico dolžnega davka pa naj plača v dveh enakih obrokih meseca septembra in decembra.

Mnogo davkoplačevalcev, ki so sicer navajeni plačati ves dolžni davek 15. marca, so letos v pričakovanju, da se bo davek znižal, plačali ob prijavi le tri četrtnine dolžnega davka. Oni so seveda rešili sedaj vsakega nadaljnega plačila — razun seveda, ako davčna oblast najde, da niso prijavili dovolj davka.

Mnogo ljudi, ki so 15. marca plačali le del davka, bodo sedaj bržkone hoteli poravnati vso dolžno svoto. Dolžni ostanek je prav lahko izračunati. Od svote, ki so jo v svoji prijavi (return) prijavili kot dolžni davek, naj odbijejo 25%, potem naj račun, in kar ostane naj poravnajo. Davčna oblast bi želela, da čim več davkoplačevalcev poravnaja sedaj vse, kar še dolgujejo, ker bi to znatno olajšalo njeno knjigovodstvo.

Oni torej, ki so dobili od davčnega urada opomin na plačilo drugega obroka, v katerem ni še govora o 25-odstotnem znižanju, ni treba da plačajo vso svoto, ki je navedena v opominu. Ako so ali niso dobili opomina, naj si zapomnijo, da da 15. junija treba plačati vsaj polovico dohodninskega davka za l. 1923. Od svote, ki so po 15. marca prijavili kot dolžni davek, naj odbijejo četrtno. Kar so že plačali na račun in kar naj plačajo sedaj do 15. junija, mora znašati vsaj polovico vsega dohodninskega davka za leto 1923. Recimo, da je kdo v svojem "return" dne 15. marca prijavil, da je za leto 1923 dolžan na dohodninski in je tedaj plačal \$10 kot prvi obrok. Po novem zakonu njegov davek za l. 1923 znaša le \$30; do 15. junija mora plačati najmanj polovico, t. j. \$15; ker je plačal že \$10 na račun, mora sedaj mesto \$10 plačati le \$5. Drugo polovico dolžnega davka, naj poravnava v dveh enakih obrokih ob zapadlosti, t. j. \$7.50 do 15. septembra in \$7.50 do 15. decembra.

Kdor je že plačal na račun tri četrtnine davka, prijavnega meseca marca, naj se sploh ne ozira na opomin, kajti on ne dolguje ničesar več.

Kdor pa je meseca meseca poravnal ves prijavljeni davek, bo dobil nazaj četrtno plačanega davka. Ni treba vložiti nikake prijave za povračilo preplačanega zneska. Vsako dopisovanje v tem pogledu je nepotrebno in bi pravzaprav le zakaznilo delo davčnih uradov, ki morajo sestaviti seznam vseh preplačanih zneskov in poslati v Washington, od koder se vpravičencem pošlje ček. Davčna oblast poudarja, da se bo vse to delo opravilo tako hitro, kakor ga pač more zmagati nastavljen obojbe.

Naj ponavljamo, da se bodo vsi znali ravnati:

1) Ako tedaj, ko ste vložili svojo dohodnisko prijavo (return), ste plačali tri četrtnine prijavnega davka, ne dolgujete ničesar!
2) Ako ste ob prijavi plačali polovico prijavnega davka, niste dolžni plačati ničesar 15. junija; do 15. septembra pa plačajte vsaj četrtno one svote, ki ste jo plačali na račun, in ostanek poravnajte do 15. decembra;
3) Ako ste ob prijavi plačali četrtno, morate plačati do 15. junija polovico one svote, ki ste jo plačali, ko ste prijavili svoj "return";
4) Glavna stvar je, da si zapomnite, da do 15. junija mora biti plačana vsaj polovica dohodninskega davka, ki ga dolgujete za l. 1923;
5) Ako ste v mareu plačali ves prijavljeni davek, počakajte, dokler se vam ne povrne preplačana četrtnina.

— Ali se spomnite imena?
— Ne.

— Ali bi poznali dotičnega, če bi ga videli?
— Da.
— Če bi prišel po tako karo, ali bi zahtevali varščino?
— Da, gospod. Prvikrat morate postaviti kavčijo v znesku \$50. Zahteva se od vaš identifikacijsko karto te ali one vrste.

— Kakšne referenze ste navedli vi?
— Morrison hotel. Vzela sva v najem sobo ter pustila tam kovčeg. Obenem pa sva dala naročilo,

naj sprejmejo najino pošto. Nato pa sva zapustila oni hotel ter se nastanila v Oakland hotelu.

— Ali ste obvestili lastnika avtomobila, da imate nov naslov?
— Da.

— Ali ste vzeli svoj kovčeg iz Morrison hotelu?
— Ne.

S tem je bilo končano zaslišanje obtoženega, takoj po izročitvi pisanega priznanja, ki predstavlja eno najtemnejših poglavij v kriminalni zgodovini Združenih držav.

NAJVEČJA RAZPRODAJA
PRISTNIH in NOVIH
COLUMBIA REKORDOV
ZA MANJ KOT 1/3 CENE

Samo za omejen čas nudimo te svetovno znane fonografske rekorde po senzacionalno nizki ceni.

40 izdanih izbranih pesni slavni umetnikov 20 navadnih velikih 10 inčnih rekordov **\$5.00**

Te Columbia rekorde prodajajo v trgovinah po 75c vsakega in več; če kupite SEDAJ pristoje nad \$10.00.

Na stotine dobro znanih rekordov slavni slovenskih umetnikov—pesni, godbe, narodnih pesni; vsak posamezni je mojstersko delo.

Rekorde lahko igrate na vsakem fonografu.

Daniłova	T. Trost
Subełova	R. Trost
Kmečki orkester	Columbia orkester
Augusta Daniłova	Narodne pesni
Landler	Svete pesni
Daniłova in Potančeva	Plesni orkester
	Orkester na lok

Te nizke cene so veljavne le za kratke čas. Izkoristite to priliko takoj. Izgubiti ne morete.

NE POŠLJITE DENARJA.

Napišite svoj naslov razločno na kupon. Mi vam pošljemo rekorde, vi plačate poštarju.

BROADWAY TRADING CO., Dept. 42
26-28 Washington Place
New York

BROADWAY TRADING CO., Dept. 42
26-28 Washington Place, N. Y.

Gospodje!—Primiti vas pošljite mi vašo zbirko 29 originalnih in pristnih rekordov z 40 pesni, za kar bom plačal poštarju \$5.00 ter par centov za poštino.

Moje ime je

Prebivam v

Mesto

(Pišite jasno.)

Izpred sodišča.

Razne tatvine.

A. R., posestnik v Topolu, Nigar posestvo je vredno 25.000 Din, je tožen, da je okradel tovariša, s katerim je prej delal pri Ukra-

del mu je v spanju uro, cenjeno na 2000 Din, in denarnice z vsebino 950 Din. Obtoženec se sprva zagovarja prav neradno s tem, da je hotel te reči samo shraniti, da bi jih pijani tovarš ne zabil. Poziče pa je priznal z izgovorom, da se je hotel s temi rečmi samo odškodovati za neko tirjatev, ki jo ima proti oškodovanecu. Sodba: Radi hudodelstva tatvine se kaznuje s štirinajstmesечно težko in postrežno ječo.

Franciška Šimenc, delavčeva žena, v Preserju, je izmaknila iz zaklenjene sobe svoji svakinji, pri kateri je uila uslužbena kot dekla, razgovrstno perilo v skupni vrednosti 290 Din, neki drugi ženski pa kokoši, vredno 130 Din. Kar se tiče ukradenega perila, se zagovarja s tem, da je izvršila tatvino na nasvet svoje tašče, ker se je hotela odškodovati za neke tirjatev napram svaku in svakinji. Še bolj originalno pa se zagovarja glede ukradene kokoši: Kokoš je imela piko. Hotela sem piko odreti, ker pa ni šle, sem odsekala kokoši glavo. Predsednik: Ali ste dali potem kokoš nazaj? Obtoženka: Ja, tisto pa ne. Škodo je ne ovašbi poravnala. Sodišče je po ovašbi radi hudodelstva, temveč samo radi prestopka tatvine, od razlogov bōdi omenjeno dejstvo, da sodišče ni smatralo sobe za zaklenjeno, če je imela obdoloženka kot služkinja svakinje vstop v to sobo. Obsojena je bila na 5 dni strogega zapore. Državni pravnik pa s to milo sodbo ni bil zadovoljen, zato je prijavil novo pritožbo.

Lansko leto je bila v Jeruzalemu pri Ptaju okradena hiša ptuj-

skega vinskega trgovca Fürsta. P okradeno je bilo perilo in druge stvari v vrednosti 1000 dinarjev. Kdo je tatvino izvršil, se še danes ne ve. Sedaj sta se morala zagovarjati pred okrožnim sodiščem J. Snekler in I. Ivanuš s svojima soprograma, ker sta pokopala pri Fürstu ukradene stvari od nekega neznanega moža iz Jeruzalema. Vi obtoženci so bili obsojeni radi nakupa ukrenih predmetov vsrk na 3 mesece težke ječe.

Marija Žmagent, zaradi tatvine tudi sicer že večkrat predkaznovana, se je specializirala zadnjič v tatvini premoga. Sedaj se je zagovarjala že tretjikat radi takega delikta. Ukradla je iz kupa pri kurilnici južne železnice zopet 35 kg premoga. Tatvino prizna. Sodnik: Ker vidim, da male kazni 171 vas ne pomagajo, bomo danes male več naredili: 14 dni strogega zapore, 1 post, 1 trdo ležišče. Če pa pridete še enkrat, dobite 1 mesec, potem 2, potem vas pošljemo pa v Begunje.

Matija Fajfer, kaznjeneč, je ukradel v skladišču mariborske jetnišnice srajco in jo je podaril Antonu Lešniku, rekoč, da ma bo za srajco že kaj naklonil, kadar pride na prasto. Ko je Lešnik 1. maja prestopal svojo kazen in je hotel zapustiti jetnišnico, je nadpaznik Franc Vidic opazil, da ima pod svojo srajco tudi erarično srajco in poleg tega še erarične oboje na nogav. V tatvino zapletena kaznjena sta dobila pri okr. sodišču vsa po 10 dni strogega zapore.

D. J., mesarski pomočnik, je obdolžen, da je izruval in ukradel gostilničarju Jesihu na njivi dve trti, vredni 200 Din. Obdolženec trdovratno tači. Tudi njegova sestra, kot priča zaslišana, ga energično brani, toda ostale priče "ga pokopljejo". Radi prestopa tatvine je dobil 4 dni zapore. Obdolženec ima plačati Jesihu 200 Din.

Pretepači.

Alojzij Virant in Franc Škrjane sta se nekaj sprla. Zato je vrgel Virant par kamnov proti Škrjanecu. Z enim je Škrjanec zadel v glavo, na kateri pa je imel Škrjane klobuk, tako da ni bilo nikake poškodbe, asmo malo zabolelo.

Še. Zato je obsojen Virant na 100 dinarjev globe, v slučaju neiztrajljivosti pa na dva dni zapore.

Pod krivo jelko. Spisal Peter Bohinjec.

(Povest iz časov rokovnjačev na Kranjskem.)

(Nadaljevanje.)

"Lah se tako zmirom upira. Ne bo dolgo, da mu bo treba napovedati vojsko," nadaljuje Geceļj.

"Ej, se ni zastoj! 1. septembra naš cesar Ferdinand peljal skozi Kranj v Ljubljano. Nekaj se -se kuha," pristavi sodni sluga.

"Moj oče so dejali: Kdor ima za soseda Laha, nima nikoli gnaha!" izusti Cvet.

Geceļj in More st aplačala in odšla. Čula sta gredo mimo hleva besede: "mhto ne vno-maj" — pa jih nista razumela. Kmeta v kotu pa sta dobila novega piveca, ki je vstopil, prisedel in govoril:

"Vse bi vama lahko pokradli z voza in še kovanja povrhu. A ne bojte se, vidva sta pošteni in nihče vama ne bo skrivil lasu."

Voznikoma se je čelo pomračilo in nevoljno sta otresala glavo.

Plačala sta in odšla.

Novi prišlec pa se obrne proti peči in majaje z glavo govori:

"Kako ste brez skrbi! Ali ne veste, da je podobar odšel!"

"E. Fundež, ti imaš preveč skrbi! Ne boj se tega človeka, da bi komu lase skrivil. Ker je bil danes nekaj objesten, mu bomo že poskrobeli nedolžno šalo. Toliko, da ne bo pozabil, s kom je govoril," odvrne Travnov in pokliče krčmarja.

"Kaj Geceļj? Ali More, ta je Pajkov pajec," pristavi Taeman in plača račun vstopivšemu krčmarju.

Odrinili so v jasno noč. Zvezde so sijale na nebu in lahak veter je pihal čez polje.

V.

Tam pod Pečmi nad Pivko so se zbirali ponočni gostje. Šunkarica je držala v roki peti aržetov, ki jih je odrezali kmetičem, na sejmu, Mejačev Štefan je nosil pod pazduho velik kos usnja, Mali Jožek je oprtal zaklanega kostruna, Mrčanova Mica je imela za pasom velik lanec slanine.

Tudi kapitan Taeman kmalu pripelje svojo tovarišjo. Grogova Mica je mogočno rožljala s srebrnim denarjem in Travnova Jera je objemala lep kos merljana.

"Dobro ste opravili. Vsi gremo v Spodnje Duple. Pri Molarju bomo tehtali in delili. Le ti se pripravi, Travnov Janez, da odrineš v Šenčur. Splazi se kako v cerkev in potisni podoba sv. Jurja niže, da se zmag ne bo videl po cerkvi. Napis zgoraj izbrisi in namesto sv. Jurij, nariši: "Sv. Martin". Če imaš kaj zlata pri rokah, tudi pozlati črke in jih povečaj, da bodo pač vsakemu prišle na vid. Zdolaj v kotu pa povečaj in obarvaj ime Geceļjevo. Tvoja hči Jera naj gre s tabo." Tako je ukazoval Taeman.

"Težka naloga, kapitan! Ali poskusil bom," odvrne Travnov. "Dve leti mi ne boš spregledal ječe, kakor cesarica, ki sem ji iztesal na Gradiški lepo zibelko za malega Franeka, pač pa boš prihranil pri Molarjevi tehnični moj delež."

"Ti dobiš od vsake reči dva deleža, Janez!" odgovori Taeman, "samo da izpelješ moj načrt."

In Taeman odrine s svojo četo. Nekaj jih je šlo čez Udni boršt, nekaj po poljskih stezah, nekaj po cesti.

Mokar je že spal, ko ga pokličejo ponočni vasovalci. Hitro napravi luč in hiti odpirat vrata. Veselil se je tudi on svojega deleža.

Rokomavli porinejo leseno toporišče burkelj v luknjo v zidu ni nalagajo na železne rogovile varkradeno blago, dokler se toporišče ne prelomi. In ko se prelomi, zaliče Taeman: "Renk—renk", to je: stoj ali cent.

Mokar nasaja burklje, kapitan pa šteje v rokovnjačkem jeziku: On, don tron, sipe, lipe, bele, baše, kupe, grude, renk.

Ko so več toporišče od burkelj polomili, so si stote porazdelili. Odšli so v temno noč, da užijejo, kar so nakradli in naropali. Le Taeman izbere nekaj spretnjših in odrine proti Naklu.

"Nocoj moramo še pobrati sv. Petru v nakelski cerkvi nekoliko prihrankov, župniku pa preskrbeti nekaj jeze. To je izrecna volja našega harambaša," reče spotoma Taeman svojim tovarišem.

"Fundež ima premalo orodja pri sebi, samo vi-terhe," reče Polonjek.

"Nič ne dene. Nakelski kovač je tako napol naš in nam da, kar hočemo. Sicer pa bomo rabili samo vi-terhe. Drugo orodje ni varno, ker je cerkev preblizu hiš," odvrne kapitan.

Mese je izginil na nebu in tema je zavladala, ko Fundežkin Tomaž porine vitreh skozi ključavnico stranskih cerkvi vrat. Lahkoma odpre vrata in Taeman takoj zapazi hrastov štor, v katerega so ljudje spouščali nove. Kakor bi mignil, odtrga železni nakov in pobera nove iz pušice. Fundež odpre tudi zakristijska vrata, Polonjek odpira predale pri omari za paramente, Mejačev Štefan pa pobira kelihe iz omare.

Kar se začne zunaj na ulicah: "Tatje so v cerkvi!"

Ponočni stražniki, Karpucelj, Črnilec in Kenda so se približali in ko zapazijo odprta vrata, začno vpiti. Na jim prišla na um, da bo molčali in zapri cerkev. Rokovnjači so postali pozorni in so jo hitro pobrišali z malim plenom čez vrtove v gozd.

Naklanci so se vzbudili in se shajali na vasi.

*Nikdar ne kradi!

Nabrala se je velika množica, ali kelihov ni bilo več in ne rokovnjačev.

Župnik je žalosten hodil z lučjo po cerkvi in se jezil nad stražniki, ki so bil itako nerodni ali plašljivi:

"Kozjek je vendar-le pošteni, kakor vidim," je godrnjal sam pri sebi in izginil v župnišče.

VI.

Po Naklem je hodila straža ponoči in podnevi. Straža je obstajala iz kmetov in bričev. Stražniki so postopali strogo in vsakega pohajkovalca so prijeli in odpeljali. Tudi vlačugarica Prosenka je morala iti v Kranj in komisar Pajk jo je udinjal pri Poličarju za dekle. Mali Jožek je moral v ječo, od tod pa k posestniku Strupinja, da je gramoz kopal za cesto. Kozuhov iz Strahinja je premišljeval v ječi minljivost vsega posvetnega.

Bilo je v adventu 1854. Pri Poglajenu na Pivki so se shajali fantini, zvečine vojaški beguni, kakor Mejačev, Palovčev, Galetov, Florjančkov, Pretnarjev, Mutec iz Cegelnice in Rantov z Okroglega. Vodja jim je bil Kozjek, ki mu ni bila všeč nova straža.

"Kaj bomo res trpeli, da bo ta straža hodila po vasi, kakor bi bili vsi Naklanci največji roparji? Srčnost, fantje, in udarimo po bričih," navdušuje Kozjek mlade ljudi.

"Prav ima Kozjek. Napadimo stražo!" se oglase posamezni.

"Kaj nam pa morejo? Tako jih naklestimo, da se ne bodo ti briči nikoli več pokazali v naših vaseh. Kar je ta Pajk priromal v Kranj, ni miru in ga ne bo," modruje vojaški invalid.

"Poglejte, tam-le gre straža!" zakliče Mutec, gledaje skozi okno. Nas je deset, onih je pa tudi deset. Ravna prav, vsak naj pograbi enega!"

"Kmete pustite," reče Kozjek, "briče pa le namlatite."

Kakor bi trenil, skoči Mutec izza vogla hiše in začne izzivati:

"Kaj pa hodite, kranjski briči, po naši vasi? Mi vas ne potrebujemo. Stražite svojega Pajka, da mu kdo črev na zmeša, nas pa pustite pri miru."

"V imenu postav!" zakliče eden izmed bričev s cesarskim orlom na prsih in z rdečo kapo na glavi.

"Kaj postava, fantje, udrite!"

In začne se boj. Straža je podlegla. Z raztrgano obleko in krvavimi obrazci odidejo briči proti Kranju, kmetje pa domov.

Kozjeka ni bilo nikoder. Izmuzal se je počasi po vrtu proti Udnu borštu. Gori na Pečeh je gledal poboj na Pivki in se smejal:

"Zdaj pa se ne vidimo več, Naklanci!"

Ko pa je mrak šinil na zemljo, so se že kazali po nakelski okolici možje s sabljami in puškami. Patuljirali so vso noč. Ko pa se zdani, pripelje se sam komisar Pajk s svojim pisarjem Baskarom. Dolgi škrieci višnjega fraka so opelatali okrog tankih nog in črni cilindri je mogočno čepel na drobni glavi. Že so prihajali briči in stražniki, vodeč sabo včerajšnje krivece. Pajk stoji med durmi županove hiše in preti s svojim kazalcem desne roke, da so ujetniki glave pobešali.

"Povežite jim roke!" zapove komisar. "Kdor se bo branil, mu povežite tudi noge in ga stisnite tako trdo, da mu bo kri brizgala izza nohtov. Vas bom že jaz naučil, kako se javna straža napada!"

Matere so prihajale in prosile za svoje sinove: "Našega izpustite, gospod komisar! Naš je nedolžen!"

"Vam bom že jaz pokazal nedolžnost vaših sinov, pa tudi potuho, ki jo dajete svojim otrokom. Kaj ste kmetje kaj boljši kakor rokovnjači?" kriči komisar.

Možje začno godrnjati. Pajk pa dvigne spet svoj mogočni prst in molk nastane.

"Župan, vsaj ti se kaj potegni za nas! Zakaj smo te pa volili?" se oglasi Rantovka z Okroglega.

"Mati, tiho, drugače dam še tehe zapreti," zapreti komisar.

"Jaz ne morem nič pomagati, matere, postava je postava, župan je pa župan," odgovarja župan Fišter.

"Čemu pa si potlej, če ne moreš nič pomagati?" zavpije Palovka.

Ali spet se vzdigne Pajkov prst in molk nastane.

"Mi nočemo straže, ker je ne potrebujemo!" zakliče Mutec v železju.

"Baskar, temu možičku petindvajset na zadnjo plat, po takoj!"

In pristopi brič s palico, Mutec se mora uleči na stol.

Možje so začeli godrnjati.

"Ujemite Kozjeka! Ta je zapeljal naše fante!" zakliče Mejač med možmi.

"Dobro. Ali ste šele zdaj spoznali za potrebo, da izdate Kozjeka, ki je po vaši sodbi glavni krivec? Zadnji čas je, da napravimo konte tem potegovsom. Mejač, stopite semkaj!"

"Našega že ne boste topli. Jaz ne pustim," se potegne Mejaška za svojega moža.

"Baskar, škarje sem! Mejaško naj pa precej eden ostrizže do golega!" ukazuje spet komisar.

Vaščani so se pomirili.

(Dolge priloge.)

Težavno vprašanje.

Berlinski lekarnar se je zagovarjal pred sodiščem, ker je odpravil plod. — Mnenja izvedencev. — Lekarnar je dobil dve leti, njegova žena pa osem mesecev zapora.

V povojnih letih splošne reformacije se je pričel tudi boj proti prisiljenemu materinstvu. Kot prvi zagovorniki delavskega razreda, kar je povsem razumljivo iz razlogov, ki jih navajajo za utemeljitev svoje zahteve. Gibanje za odpravo plodu zavzema vedno širše dimenzije in je dovedlo v Rusiji celo do praktičnega uresničenja. Gibanje podpirajo tudi razni znanstveniki, predvsem pa zdravniki.

Tudi proces, ki se je vršil te dni pred berlinsko poroto, se je pečal s to zadevo. Nekateri listi celo poročajo, da je apotekar Heider, ki je bil obdolžen, da je v nešteti slučajih pripomogel do odprave plodu, povzročil o tem vprašanju nova razpravljanja. O tem priča tudi ves ogromni material, ki je bil zbran proti obtoženemu, kakor tudi dokazni material obtoženece samega. Slednji naj bi dokazal nevzdržnost zakona, ki spravi toliko nedolžnih žrtev v kaznilnico, druge pa v obup in smrt.

Heider je imel v Berlinu od deklic in žensk dobro obiskan zavod "Mutabor". Svojo idejo odprave plodu je zagovarjal v govoru in pisavi. Ko je bil zaprt, je prostovoljno navedel imena 40 žensk, ki so iskale pri njem pomoči, in ki so sedaj zapletene v kazensko postopanje. Razen teega je tekom zadnjih let sodeloval pri 11.000 slučajih odprave plodu. To število se je sicer dozvedelo državnemu pravdniku nezmislno.

V svojem govoru je zatrjeval Heider, ki je sicer dobival za svojo pomoč zelo nizke honorarje, da izvira njegov boj za odpravo plodu zgolj iz idealnih in socialnih razlogov. Naglašal je, da je neobhodno potrebna reforma pravosodstva, ki se nanaša na odpravo plodu. Sebe smatra Heider za rešitelja srednjega stanu, ki si ne more privoščiti velikega števila otrok, predvsem pa za rešitelja žen in deklet, ki so prišle k njemu z ročicami prošnjami. Ako jim ne bi pomagal, bi zašle nekatero na kriva pota, druge pa v smrt. Med razpravo je prišlo čisto do burnih scen. "Moj zaročenec se je hotel ustreliti," je rekla ena, "in jaz bi imela otroka, ne pa tudi očeta." "Starši so me hoteli spodiči z doma," je pripovedovala druga. "Drugače bi morala skočiti v vodo," je zatrjevala tretja. "Heider je bil moj rešitelj in danes sem previdna ženska."

Težišče razprave pa je bilo pri izvedenceh. Zanimivo bo torej vedeti, kaj je rekla zdravica dr. Wegscheider, ki je ob enem poslanec v deželnem zboru. Heider je bil često pri njej, ji prinesel obilo materiala, in jo rotil, naj stavi predlog za reformo zakonodaje v pogledu odprave plodu. Heider je po njenem mnenju fanatičen idealist, ki hoče s tem procesom prepričati svet o nujni potrebi zakonodajne reforme v tej smeri. Njegovo početje izvira iz človekoljubja in sočutja. Ker pa mora tudi živeti, je dobival sorazmerno nizke honorarje.

Tudi mnenje izvedence profesorja Duehrssena je bilo zelo zanimivo. Znameniti ginekolog je govoril dalj časa o prisiljenem materinstvu in je menil, da ni postopal obtoženece strokovnjaško, čeprav niso znane posledice njegovih operacij. Kako nevarno pa je odpravljati plodu po raznih zakonitih mazačih dokazuje dejstvo, da umrje 10 do 20 odstotkov "operiranih" žensk. Nagibi, ki so silili ženske k Heiderju, so izvirali povečini iz strahu in bojazni pred starši, zaročenci, predvsem pa iz strahu pred sramotno in revščino. Marsikatera mladenka se sploh ni zavedala, da je njeno početje kaznivno. Čestokrat so seveda glavni krivci moški. Obtoženece je čutil v sebi dolžnost pomagati. Ravnal je idealno. Po njegovem mnenju je dotični pa-

ragraf brez pomena, kajti proti njemu se greši dnevno. V tem se strinjajo znameniti juristi in zdravniki. Rusija je dovolila odpravo plodu v prvih mesecih nosečnosti. Kljub prepovedi se odpravi v Nemčiji plod v stotisočih slučajih. Če bi morale na zatožno klopi tudi tiste nemške ženske, ki uporabljajo nesposobna sredstva, bi se nahajala večina nemškega ženstva v ječah. Zdravniki so o tem v zadnjem času zelo pogosto razpravljali in opažati je pojemanje nezakonitih rojstev. Zaskrbljeni ne morejo zdravniki drugače pomagati, kakor da skrbijo za dobro vzgojo zapuščenih otrok.

Državni pravdnik pa se ni strinjal s temi nagibi in je zahteval obsodbo. Po njegovem mnenju gre v tem slučaju za seksualno psihozo. Obtoženeceva erotika je bila vzrok negovega početja. Predlagal je pet let težke ječe.

Sodišče pa je obsodilo Heiderja na dve leti in njegovo ženo na osem mesecev zapora. Obema pa je bil vstet preiskovalni zapor, tako da bosta v kratkem zopet svobodna.

Samomor iz strahu.

V Subotici se je obesila iz strahu pred obravnavo Štefanija Kalmar. Obravnava bi se imela vršiti radi n-ke dolžine.

ALI VESTE,—

da je pred kratkim umrl ustanovitelj bolgarske komunistične stranke Dimitrij Blagojev, ki je posvetil vse življenje Sirjenju komunističnih idej? Ali veste, da 20 Helmar cigaret stane nekoliko več kot 20 navadnih cigaret, da pa imare z vsako Helmar nekajkrat več užitka?

Jugoslavija irredenta.

Na pctu v šolo utonila. Devetletna sirota Eva Vuk iz Vrtojbe je stanovala pri svoji teti v Biljah. Na poti v šolo si je zjutraj hotela umiti noge v bližnjem potoku. Pri tem ji je zdrsnilo ter je padla v vodo, ki je tamkaj precej globoka. Opoldne so se otroci vrnili iz šole, le Evce ni bilo. Zabili so jo iskati, a našli so jo šele popoldne mrtvo v potoku.

Hud upnik

je mestni delavec J. F. 65letna branjevka mu dolguje na posojilu znesek 2000 dinarjev. Ker mu posojila ni mogla pravočasno vrniti, jo je nabil s pestjo po glavi in obraz v nogo, tako da pravi stara žena, da jo brcne še danes boljjo. Zdravniško spričevalo konstatira lahko telesno poškodbo. Obdolženec je predkaznovan. Spada pa med one ljudi, ki živijo v zmoti, da kazni, ki jih je kdo dobil v stari Avstriji, ne štejejo več. Zato se na sodniško opazko, da je bil že parkrat kaznovan, rezolutno odrezuje: "O ne, ne, tisto pa ne." Sodnik replicira: "Osemkrat pravijo na policiji! Obdolženec odgovori: "Ja, pa ne v Jugoslaviji!" Sodnik mu pojasni: "Ravno tako velja." Na sodniško vprašanje, kako je mogel tako storo žensko pretepati, meni: "Ja, to ni kar tako; mislim, da v takem slučaju bi se vi ne ostali mirni." Dobil je 24 ur s pristavkom, da naj bo prihodnje pripravljaven na mesece dal, ako svoje dejanje ponovi.

Istro je moral zapustiti

tudi župnik don Franjo Livič v Filipinih, žgoreč rodoljub in narodni svetnik. Neznosno mučen, pogostoma po fašistih cropan v vednem srtnem strahu je varoval štrško ljudstvo in vstrajal pri njem, dokler ni bila izrečena nad-

njm odgorska razsodba. Bil je kot naroden duhovnik trn v peti fašistom, ubogo ljudstvo pa, za katerega je vse dal, bo ostalo brez voditelja.

Fašizem poplemenuje duha in srce!

Evo dokazi: V Mirnu na Gorškem je vpisan v "snop" (fašo) tudi neki Franc Lipovec in je kot fašisti seveda tudi redno oborožen z gorjačo in samokresom. Orožje je seveda nujno potrebno, da se brani domovina pred prevarniki in jugoslovenskimi irredentisti. Toda Franc Lipovec s svojim orožjem ni mu vžiga pogum in samozavest, kakor mu fašizem sam po sebi poplemenuje duha in srce, ne brani samo domovine, temveč tudi napada njene "sovražnike", seveda slovenske. Za takega "sovražnika" je imel tudi svojega lastnega očeta, nad katerega je spravlil najprej z gorjačo, a so mu to preprečili, pa celo s samokresom, iz katerega je parkrat ustrelil nanj, pa k sreči ga ni zadela. Orožniki so ga zaprli.

Sokolstvo v Primorju

vendarle se ni popolnoma zatrl, za kar je najboljši znak dejstvo, da je šentjakobski Sokol v Trstu sklical svoj redni občni zbor.

Železniške nesreče.

Pri Femešvaru je vlak povozil nekoga neznanca, čigar identiteta dosedaj še niso ugotovili.

Pri Osijeku je vlak povozil železniškega uslužbenca Iv. Stamparja. Ozdravana mu je bila desna noga.

Na pragi Mostar-Gruč sta trčila pri postaji Velja-Medja potniški in tovorni vlak. Poškodovani sta bili obe lokomotive in precej škodoval je utrpelo tudi 8 vagonov. Več potnikov je bilo lažje ranjenih.

Sprejeli smo sledeče knjige ter jih prodajamo po znižani ceni.

Nova velika arabska sanjska knjiga. — Vsebuje 300 strani	1.50
Nova velika sanjska knjiga90
Sanjska knjiga, srednja35
Zbirka domačih zdravil, kakor jih rabi slovenski narod70
Kako postanemo stari? Vodilo po katerem se doseže najvišja starost50
Angleško-slovenski in slovensko-angleški slovar75
Spretna kuharica. Nova velika kuharska knjiga. Navodila, kako se kuhajo dobra in okusna jedila. Trdo vezana	1.45
Slovensko-angleška slovnica. — Vsebuje slovnico, slovensko-angleški slovar in kako se postane ameriški državljan. Trdo v platno vezana	1.50
Gozdovnik. Povest iz ameriškega življenja. — 1. in 2. zvezek	1.—
Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega planinskega polka, od 1914 — 1918.	1.25
Robinson, povest65
Sin medvedjega lovca. Potopisni roman80
Rinaldo Rinaldini50
Sveta Genovefa50
Predtržani, Prešern in drugi svetniki v gramofonu ..	.25
Čarovnica starega gradu25
Hitri računar ali Praktični računar75
Slovenska kuharica, (Kalinšek). Z mnogimi slikami v besedilu, vsebuje 668 strani, trdo v platno vezano ..	5.—
Amerika in Amerikanci. Popis slovenskih naselbin v Ameriki. Trdo v platno vezano	3.—
Narodni zaklad za klavir. Zbirka slovenskih narodnih pesmi90
Pesmarica Glazbene Maticice. Zbori za štiri moške glasove. Vsebuje 103 najboljših slovenskih pesmi ..	2.50

(K naročilu priložite pokritje v znakah ali M. O.)

Knjige Vam pošljemo poštne prosto.

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

SISLER SE JE VRNIL

George Sisler, znani baseman-manager igralne skupine St. Louis Browns, se je po dolgotrajni očesni bolezni zopet lotil svojega starega posla. Slika nam ga kaže (na desni) ko pozdravlja znana baseball-igralca Babe Rutha.

Proces proti hajduku Čarugi.

(Nadaljevanje.)

Vse zadnje dneve so se v razpravi dvorani odigrali tudi zelo dramatični prizori, ki nudijo sliko duševnega razpoloženja posamičnih obtoženih razbojnikov. Nekateri so popolnoma mirni in udani v svojo sodo. Prpič "Veliki" je že sklenil račune in na pravil križ čez svoje itak po njegovem malovredno življenje. Ta je najbolj miren in odkrit. Čaruga pa še vedno računa, da bo s svojo pretkanostjo in sugestijo oziroma z grožnjami srečno prelezel skozi nevarne skaline in da se izognil na kak način "vrvi". Lep je bil prizor med Čarugo in Prpičem Velikim. V dvorani se vedno vrši temeljita konfrontacija glede vsakega zločina med posamičniki. Ko je Čaruga zopet začel tajiti roparski umor v Tompojevcih, ga je prijel Prpič za rokav in mu začel milo govoriti: "Jovo, priznaj! Priznaj, magari, če živiš samo še dve uri. Ti smo in izogniti se ne moremo usodi. Priznaj, Jovo, magari če ta kaj dobiš vrv za vrat!"

V tem momentu je Prpič napravil z roko okoli vrata primeren simbolizem znamenje, predstavlja Čaruga, kaj ga čaka v vsakem oziru, če prizna ali ne prizna. Nadaljeval je: "Raje priznaj! Ojdradna na drugi svet vsaj čiste vesti. Če si mogel mirno gledati smrt drugih, nedolžnih, glej mirno tudi svojemu lastnemu koncu!"

23. maja je bil dvanaesti dan razprave proti Čarugi in njegovim tovarišem. Razprava je bila zela vesela in polna humorja. Dopoldne ob 10. se je nadaljevalo zasliševanje devetega obtoženca Nikole Mihajloviča, ki je pripovedoval:

"Hotel sem večkrat Čarugo ubiti. Se mi ni posređilo, ker mi Čaruga ni zaupal in sem bil potem sam v nevarnosti za svoje življenje, vsled tega sem pobegnil in zapustil gorskega ptiča Čarugo. Nekoč sem poslal prošnjo ministertvu notranjih del, naj mi da orožje in ljudi, da poiščem Čarugo in ga pripeljem oblastem v roke, ali ga pa ubijem. Na to prošnjo nisem dobil odgovora."

Obtoženec Ivan Sedhofer, je izjavil, da je razumel obtožnice obenem trdeč:

"Vsemu temu je kriv Čaruga. Ko sem se spoznal z njim, mi je pravil, da dela v sporazumu z ministri. Čaruga me je nagovarjal na roparski čin."

Predsednik: "Čaruga, ali poznate tega moža? Ali je res?"

Čaruga: "Nikdar nisem videl tega človeka!"

Za tem je počasno vkorakal bolj prikrevsal v dvorano enajsti obtoženec Jure Jurkovič, pravi tip siromaka. Čm je vstopil v dvorano, se je globoko priklonil s pozdravom: "Slavni sude!" Govoril je ves čas zelo bojazljivo. Na prva vprašanja je boječ in ves se tresoč izjavljal:

"Slavni sude! Sem kriv, sem kriv... A vse sem storil pod pritiskom. Velika sila je bila... Pri meni so Čaruga in drugi v Brložki Dubravi prenočili. O razbojništvu nisem imel pojma... Zandarji (Čaruga in tovariši so bili preoblečeni v orožnike) so mi

dali "sto forinti". Pa, slavni sude, nisem znal, da so bili ti zandarji razbojniki..."

Predsednik: "Čaruga je povedal, da ste dobro znali, kdo so in da ste jim dajali navodila, koga naj oropajo."

Obtoženi Jure Jurkovič se je začel na to vprašanje globoko do tal priklanjati, neprestano vikajoč: "Slavni sude! Slavni sude! Ni tako!"

Predsednik: "Čaruga! Ali je to res, kar pravi Jurkovič?"

Čaruga: "Ni res! Ta je vse dobro vedel!"

Dvanaesti obtoženec Nikola Prpič Mali je vse ravnodušno priznal, samo pravi, da ni vedel, zakaj je šlo pri razbojništvu v Gungu.

Na popoldanski razpravi je bil zaslišan trinajsti obtoženec. V dvorani je vkorakal pravi divjak Mile Lončar ki je bil Čarugin pomagač ter je skrival razbojnika in njih plen. Leta 1922 in 1923 je ponovno sprejel Čarugo in njegovo družbo v Starem Mikalovcu in v Retkovičih. Večkrat se je znjimi sestajal, shranjeval orožniško obleko in municijo, dajal jim je streho in hrano, ne da bi jih prijavi oblastem. Je pravi tip hinavskega požeruha. Lončar je med drugim dejal:

"Nisem kriv!... Priznam samo, da me je Rade Došen vpoznal s Čarugo. Vedel sem, da je Čaruga razbojnik. Pri njem je bil Čaruga enkrat sam, drugič z obena Prpičema, bili so oblečeni v orožniško uniformo, oboje s puškami. Pogostil sem jih ter jim prinesel kosilo in večerjo. Za nagrado sem dobil 100 Din. in po 20 Din. za posteljo. Moral sem jih sprejeti pod streho, ker bi drugače zgubil glavo..."

Lončar je dalje priznal, da je nasetoval, naj Čaruga oropa bogatina Prpiča v Švici, pozneje žalilobig je slišal, da je bil oropan njegov krstni boter Slavkovič. Dejal je dalje:

"Priznam, da so večkrat prenočevali pri meni. Kolikokrat nisem zapisal. Ko smo šli v Švico, nam je Čaruga plačal vse potne stroške, na povratku pa sem moral prodati kapo, da sem plačal za vlak."

Predsednik: "Kaj je Jovo delal pri Vas?"

Obtoženec: "Kupoval je živino. Tudi meni je enkrat dal 100 Din. za eno svinjo. Dejal mi je, naj jo peljem v Vinkovce, kjer dobim ostanek. Svinje nisem mogel peljati."

Predsednik: "Čaruga navaja, da je bil vedno pri vas in da je vas smatral za skrivača tatov oziroma njegovih razbojnikov. Vi ste jo potem tekem znali in pomagali ter ste od tega imeli koristi?"

Lončar se je pri tem prijel za brado in glavo ter povzdignil oči proti stropu:

"Slaba mi bogme korist, ker sedaj stojim pred vami. Moj meni!"

Predsednik: "Ali ste bili res njegov pomagač in skrivač?"

Lončar: "Res... res... prav je tako!"

(Nadaljevanje sledi.)

Prtljaga abesinskega regenta.

Njegova visokost ras Taffari, abesinski regent, ki je prišel po nalogu cesarice Ženditu na posete v Pariz, London in Rim, bo sprejet povsod z velikimi častmi. V njegovem spremstvu je 300 abesinskih rasov, knezov, ki vladajo v velikih pokrajinah obširnega cesarstva. Med prinčevce prtljaga se nahajajo zanimive reči, ki so določene za darove. Poleg drugega bo imel s seboj tudi šest mladih levov, tri samce in tri samice, ki jih bo daroval angleškemu kralju, italijanskemu kralju in predsedniku francoske republike. Med darovi bo tudi dvanaest zebber, ki bodo razdeljene v enakem številu med vse tri države.

200,000 Din za deklško čast.

Pred prvoinstančnim sodiščem v Beogradu se vrši razprava proti nekemu beograjskemu trgovcu, ki je omeščil praktikantino na sodišču gđe. R. Trgavec je zabajal v hišo omenjene devotke, jo nekoč opijnil in jo v takem stanju zapeljal. Da bi devotka molčala, ji je obljubil da jo vzame v zakon, vendar se je medtem oženil z drugo. R. zahteva 200,000 Din odškodnine za svojo čast.

Kretanje parnikov - Shipping News

14. Junija: Leviathan, Cherbourg; Olympia, Cherbourg.	ca, Cherbourg; Hamburg; Derflinger, Bremen; Giulio Cesare, Genoa.
16. Junija: America, Bremen.	9. Julija: France, Havre; Aquitania, Cherbourg.
17. Junija: Dulio, Genoa.	10. Julija: Columbus, Bremen; Cleveland, Hamburg; Mongolia, Cherbourg.
18. Junija: France, Havre; Aquitania, Cherbourg.	12. Julija: Berengaria, Cherbourg; Homerio, Cherbourg; Rotterdam, Boulogne, America, Cherbourg; Martha Washington, Trst.
19. Junija: Lapland, Cherbourg; Stuttgart, Bremen.	14. Julija: America, Genoa.
21. Junija: Chicago, Havre; Homerio, Cherbourg; Saxonia, Cherbourg; Orca, Cherbourg; Hamburg.	15. Julija: Pittsburgh, Cherbourg; Luetzow, Bremen.
24. Junija: Fraa. Wilson, Trst; Praa. Harding Bremen; Canopic, Cherbourg; Bremen Bremen.	17. Julija: Westphalia, Hamburg.
25. Junija: Berengaria, Cherbourg; Yaoriatna Genoa.	19. Julija: Majestic, Cherbourg; La Savoie, Lapland, Cherbourg; Mount Clay, Hamburg; Stuttgart, Bremen; Dulio, Genoa.
28. Junija: Majestic, Cherbourg; Lafayette, Havre; Conte Rosso v Genoa.	22. Julija: Rellance, Hamburg; Seidlitz, Bremen.
1. Julija: York, Bremen; Colombo, Genoa.	23. Julija: Paris, Havre.
2. Julija: Paris, Havre; Mauretania, Cherbourg; Republic, Cherbourg.	26. Julija: Leviathan, Cherbourg; Veendam, Boulogne; Albert Ballin, Hamburg; Orca, Cherbourg.
3. Julija: Tyrrhenia, Cherbourg; Minnekahda, Cherbourg.	29. Julija: Canopic, Cherbourg; Bremen, Bremen.
4. Julija: Geo. Washington, Cherbourg.	30. Julija: Mauretania, Cherbourg; France, Havre.
5. Julija: Leviathan, Cherbourg; Olympia, Cherbourg; Rochambeau, Havre; Muenchen, Bremen; Belgenland, Cherbourg.	31. Julija: Zealand, Cherbourg.
8. Julija: Resolute, Cherbourg; Hamburg; Or-	

Zastopniki "Glas Naroda"

- Zastopniki kateri so pooblašteni nabirati naročnino za dnevnik "Glas Naroda".
- Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel. Zastopnike rojstkom toplo priporočamo.
- Naročnina za "Glas Naroda" je: Za eno leto \$6.00; za pol leta \$3.00; za štiri mesece \$2.00; za četrt leta 1.50. Naročnina za Evropo je \$7. za eno leto.
- California: San Francisco, Jacob Lausin.
 - Colorado: Denver, Frank Skrabec; Leadville, M. Yamnik; Pueblo, Peter Culig, John Germ, Frank Janesh; Salida, Louis Costello; Walsenburg, M. J. Bayuk.
 - Indiana: Indianapolis, Louis Rudman.
 - Illinois: Aurora, J. Verbich; Chicago, Joseph Bish; Cicero, J. Fabian; Joliet, Fr. Bumbich; J. Zaletel in John Kern; La Salle, J. Spelch; Mascoutah, Frank Augustin; North Chicago, Anton Kobal, Math Ogrin; Springfield, Matija Barborich; Waukegan, Frank Petkovšek.
 - Kansas: Franklin in okolico, Anton Seljak.
 - Maryland: Kitzmiller, Fr. Vodopivec.
 - Minnesota: Chisholm, Frank Gouze; Ely, Jos. J. Peshel; Eveleth, Louis Gouze; Gilbert, Louis Vessel; Hibbing, John Povše; Virginia, Frank Hrvatic.
 - Missouri: St. Louis, Mike Grabljan.
 - Montana: East Helena, Frank Hrella; Klein, George Zobec.
 - New York: Gowanda, Karl Sternisha; Little Falls, Frank Masla.
 - Ohio: Barberton, A. Okoish in J. Barich; Cleveland, Anton Simčič, Jakob Resnik in Charles Karlinger; Collinwood, Math. Slapnik; Lorain, Louis Balant in J. Kumše; Niles, Frank Kogovšek; Youngstown, Anton Kikelj.
 - Pennsylvania: Acosta, in okolico, Martin Abram; Ambriaga, Frank Jakšhe, Bessemer, Louis Hribar; Bradock, J. A. Germ; Broughton, Anton Ipavec; Burdine, John Demshar; Conemaugh, Vid Rovaušek in J. Brezovec; Claridge, Anton Kozoglav, Fr. Tushar, A. Jerina; Dunlo, Ant. Tauzelj; Export, Louis Supančič.

HITRA POTNIŠKA SLUŽBA od NEW YORKA do TRSTA

(preko Genova) Najboljša in najkrajša pot po Sredozemskem morju z našimi velikimi parniki.

DULIO 17. Junija; ... 19. Julija
COLOMBO 1. Julija; 7. avgusta
GIULIO CESARE 8. Julij; 16. avg.; 19. sept.

*Največji in najhitrejši parnik na olje za Sredozemsko morje.

Udobne kabine tretjega razreda z 2, 4 in 6 posteljami za družine in šolske. Pri oknaših obedi je vino brezplačno. Za podrobnosti vprašajte našega agenta v vašem mestu ali pa naravnost pri

NAVIGAZIONE GENERALE ITALIANA

Italia-America Shipping Corporation
1 State Street General Agent New York
Naši zastopniki v Jugoslaviji: Jadranska Banka, Belgrad in njene podružnice.

Je se nahaja ANTON KNAUS? Dana je iz sela Žurije, Osilnica. Zudeje čase je bival v Kane, Pa. Cenjenje rojake presim, ako ve kde za njegov naslov, naj mi ga naznani; če bo pa sam čital, naj se mi javi na naslov: Valentine Malnar, 14501 Sylvia Ave., Cleveland, Ohio. (13-19-6)

Velika poneverba.

V Novem Sadu je bil aretiran Para Stanislavjevič, blagajnik društva Continental, ki je društvo potepušev večjo svoto denarja.

Forest City, Math Kamin; Farrell, Jerry Okorn; Imperial, Val. Peternel; Greensburg, Frank Novak; Homer City in okolico, Frank Farenbach; Irwin, Mike Paushek; Johnston, John Polanc in Martin Korostelj; Luzerne; Anton Oslonik; Lloydell, Anton Malovrh; Midway, John Žust; Moon Run, Fr. Machek in Fr. Podmilšek; Pittsburgh, Z. Jakšhe, Ig. Meziger, Vinc. Arh in U. Jakobich; Reading, J. Pezdire; Rockwood, A. Hochevar; Steelton, A. Hren; Turtle Creek in okolico, Fr. Schifrer; West Newton, Joseph Jovan; White Valley, Jurij Prevlich; Willock, J. Peternel.

West Virginia: Coketon, Frank Koclan.

Wisconsin: Milwaukee, Joseph Tratnik, Racine, in okolico, Frank Jelenc; Sheboygan, H. Svetlin.

Washington: Black Diamond, G. J. Porenta.

Wyoming: Rock Springs, Louis Taucher.

Poleg gorinavedenih so pooblašteni pobirati naročnino tudi vsi tajniki J. S. K. J.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

K DOR je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je natančno poučen o potnih listih, priljgi in drugih stvareh.

Pojasnili, ki vam jih zamoremo dati valed naše dolgoletne izkušnje, vam bodo gotovo v korist; tudi priporočamo vedno le prvovrstne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Glasom nove naselniške postave, ki pride v veljavo s prvim Julijem, bo lahko dobil tudi listi, ki se ni ameriški državljani dovoljenje za ostati v domovini eno leto, ter v slučaju kak zapreke tudi dalje. Taka izkazila bo izdajal naselniški komisar v Washington-u, D. C., ter se bo z istim vsak lahko povrnil v Zdržene države brez dovoljenja ameriškega konzula zunaj, kakor je bilo običajno dosedaj.

Kako dobiti svoje iz starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnika ali svojca iz starega kraja, naj nam prej piše za pojantia. Nadaljni priseljenec iz Jugoslavije bodo pripuščeni sem zopet po 1. juliju 1924. Prodajamo vozne liste za vse proge; tudi preko Trsta zamorejo Jugoslavlani sedaj potovati.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt St., New York
Glavna zastopstva Jadranske banke.

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste u njih postrežbe zadovoljzja, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste ustregli vscom

Uprava "Glas Naroda"

O ŽENSKI, KI JE BILA...

Roman. — Spisal O. Soyka.
Poslovenil J. T.

25 (Nadaljevanje.)

Kotel je bil zgrajen za osemnajst atmosfer. Pritiska je bilo pa trideset atmosfer.

Bilo je torej trideset kilogramov pritiska na kvadratni centimeter.

Z vseh strani so pribrežele male ladje na pomoč. Uradnikov ni bilo mogoče rešiti. V čolnih se je rešila samo posadka, dočim je poveljnik policistov brez vsake tuje pomoči priplaval na breg.

Gondola, na kateri se je nahajala Eva Morsini, je pa mirno, kot da bi se nič ne zgodilo, plula na prej ter se bližala Lidu.

Mladi policijski poročnik si je s pestmi pribori pot skozi množico radovednežev.

— Se nočoj zvečer — je kričal — se nočoj zvečer bom tam in jo bom aretiral.

Njegova neuklonljiva volja ni zadostovala.

Pol ure pozneje se ga je lotila lagunska mrzlica in sieer s tako silo, da je bil vsak odpor nemogoč.

Fantaziral je o aretaciji. Ko so mu polagali ledene obkladke na celo, je dajal s hropečim glasom povelja: — Zvezite jo, zver! Ukle-nite jo! Oči ji zavežite! Njene oči so pogreznile mojo ladjo.

Zaprte jo — je šepetal proti večeru. — Ne postavite pred celico nobene straže. Jaz sam jo bom stražil. Če jo bom jaz stražil, ne bo ušla. Ničče ne bo prišel do nje, ničče je ne bo mogel rešiti.

V tisti uri se je pa nutil v hotelu Excelsior nenavaden prizor. Velika obednica je bila skoraj prazna. Ponavadi je bilo navzočih jako dosti uglednih oseb, topot, pa ti imel vsled posebne odredbe nihče pristopa.

Sredli pri mizi je sedela Eva Morsini sama in večerjala. Za njenim stolom sta stala oba njena spremljevalca ter čakala njunih povelj.

Natakarji so skakali naokoli ter stregli edinemu gostu. Njim ni bilo prepovedano. Tudi godbi ni nihče branil igrati in zato je igrala.

Pred obednico in pred hotelom je pa patruliralo brezštevila policistov in detektivov.

Imeli so povelje stražiti Evo Morsini, niso pa imeli več povelja za njeno aretacijo.

Med mestnim poveljstvom in ministertvom se je vršil telefonski pogovor o katastrofi na parniku. Sklenili so, da to zaenkrat še ni državna zadeva in da je treba na vsak način počakati, da bo izdano izročilno povelje.

Čakati — ?

To pa ni odgovarjalo mišljenju in temperamentu Harryja Hulla, dopisnika lista "Chicago News", ki je bil telegrafično pozvan iz Pariza v Benetke, da bo pošiljal natančna poročila.

Harry Hull sieer ni imel več eneržije kot jo je imel mladi policijski poročnik, pa je imel zdravjeje nazore in bolj trdo črepinjo.

In Harry Hull je brzojavil: — "Chicago News", Chicago. Potrebujem denarja, da bom mogel sporočiti vse podrobnosti senzacionalne aretacije Eve Morsini.

Uredništvo je brzojavno odgovorilo:

— Milijon dolarjev je nakazanih pri Banca Venezia. Kinematografirajte aretacijo.

Harry Hull je ponovno prečital brzojavko, se parkrat pogladil po melki bradi in rekel: All right!

Parnik Georgina, kaerema je poveljeval kapitan Woolbridge, je čakal v zunanem pristanišču.

To je bila nova ladja od dna do dimnika, na nji ni bilo nobenih starih kotlov.

Harry Hull je najel Georgino. Najel jo je, ne da bi povedal zakaj. To je pa tudi kapitna Woolbridgea presneto malo brigalo.

Poi ure pozneje se je pogodil Harry Hull z Louisom le Baronom, znanim kinematografskim operaterjem.

Nato je brzojavil v Chicago:

— V najkrajšem času pošljem deset člankov. Vsak bo imel po sto vrst.

Odgovor je takoj dospel in je bil zadovoljiv:

— Raztegnite aretacijo na petnajst števk. Procenti od filma dovoljeni.

Istočasno je list "Chicago News" objavil z velikimi črkami, da bo prinesel izvirno poročilo svojim čitateljem.

Eva Morsini je stala sredi Markovega trga in kot vsak dan trsila zito golobom.

K nji je pristopil širokopleč mož siovkastih oči in močne brade. Ona ni opazila, da je istočasno namenil nanjo operater svoj aparat. Morda je bila tega že vajena, morda je pa v onem trenutku manj opažala kot običajno.

Mozak se je priklonil rekoč:

— Jaz sem Hull, poročevalec Chicago News. Več ni rekel, Eva Morsini je vprla vanj svoje oči.

Hull je posvetil trideset vrst svojega prvega poročila temu pogledu.

Slika je bila brzojavno sporočena in pod sliko je bil v listu podpis:

"Harry Hull zastopnik Chicago News pripoveduje Evi Morsini, da bo kmalu aretirana".

Nadalje piše Harry Hull: "Vtis, ki ga proizvaja njena osobnost, je čudovit. Nobena voditeljica naših največjih trgovin ne more biti bolj samozavestna kot je ona".

Glede lepote pravi:

— Njena lepota je nekaj izvanrednega. Na videz se zdi, da se ničesar na svetu ne boji ter da se ne zaveda nobene krivde. Vse, kar je poročalo časopisje da je na nji nekaj odbijajočega, je neresnično. Če bi ne bilo ničesar slabega poročanega o njenem prejšnjem življenju, bi jo vsakdo smatral za pošteno bogato Amerikanko. Vse obdolžitve glede nemoralnega razmerja z oziroma na njena dva spremljevalca so neutemeljene. Mene je sprejela formalno, kljub temu pa precej zadovoljivo. Povabil sem ja na parnik Georgino. Brez vsakega pomisleka je izjavila, da sprejme mojo ponudbo. Pogovor je bil prekinjen, ker je začelo slabo vreme ovirati kinofotografa. Parnik Georgina je pripravljen.

Naslednjega jutra — diplomatska pogajanja glede izročitvenega povelja še niso bila zaključena, je prišla Eva Morsini na parnik Georgino.

Ko je stopila na krov, so jo fotografirali. Istotako tedaj, ko jo je pozdravil kapitan Woolbridge, ki pa ni niti slutil, s kom ima opravka.

(Dalje prihodnja.)

ADVERTISE in GLAS NARODA

ADVERTISE in GLAS NARODA